

נספח לסיפורים

הספר מוקדש לאמנות תיאטרון הבובות ולבובנאים. אמנות תיאטרון הבובות נעה בין העממי, גרוטסקי, אנרכיסטי ובוועט, לבין הדתי הפואטי והלירי. מחווה, לספרות האנגלית, לג'יין אוסטיין ולצ'רלס דיקנס.

בסיפור האנגלי, רבקה, היא בקי, ואחיה תום, או תומס, שמותיהם לקוחים מספר ילדותי האהוב "תום סויר". ג'ורג' והאריס הופיעו ליריד היישר מספרו של ג'רום ק. ג'רום: "שלושה בסירה אחת מלבד הכלב", וחזרו אליו למסע הנודע על התמזה. מחווה למסורת המפוארת לשירי השטות. דמותו של הצייר סולסברי היא אמיתית כמו גם חלק מציוריו המתוארים בסיפור. השיר על החתול והחלב הושר בפולנית על ידי אימי פניה שאני זוכרת אותה כל יום.

הסיפור הצרפתי מחווה, לציורים הצרפתיים של המאה השמונה עשרה, ולמסורת "הפלאטו" שבה האצילים המשועממים נעמדו בפוזות קבוצתיות בתפקידי איכרים, ובילו ימיהם במסיבות ראוותניות, בשעה שמשרתיהם ישבו במרתפים והשתעשעו ב-תפוחי אדמה. למחזאי הגדול מולייר ולמחזהו "הקמצן". שמו של ראבלה, הוא מחווה לפרנסואה ראבלה שחי במאה השש עשרה, היה איש דת, פילוסוף וסופר. ותיסלח לי רוחו הגדולה על שימוש בשמו למטרות ספרותיות. הסיפורים הרוסיים מוקדשים לספרות הרוסית הגדולה של המאה התשע-עשרה: ללב טולסטוי ולאנטון צ'כוב. דמותו של איוון איליץ', המחפש מזור לכאביו, יצאה מסיפורו של טולסטוי: "מותו של איוון איליץ'" ומוקדשים לפונדקאים המופעים ברבים מהסיפורים הרוסיים.

מחווה מיוחדת להיינריך פון קלייסט, הגרמני, שהמסה שלו "על תיאטרון הבובות" היא מסה מכוננת לבובנאים ולשחקנים.

הסיפורים הם הצדעת אהבה לתרגומים הנושנים לעברית, בהם המילה רחמימאי או רחמימאי היו נפוצים במקום יקירתי או רחומה שלי.

תודות

למרית בן ישראל, לנעמי יואלי ולהילה פלשקס שהוציאו את הספר לאור, בסתר, וללא ידיעתי. לדליה מעיין המנהלת המיתולוגית של "תיאטרון הקרון" שהוציאה לאור את המהדורה השניה ביוני 2012.

למרית בן ישראל שהנחתה את הערב ב"גלריית החנות" ויצרה את המצגת המשעשעת. לנעמי יואלי שקראה את הספורים, לאיקי גלעד ולדינה רובינס-דקל, שהופיעו לצידה. לארנן ברייר שהלחין את שירי השטות, ליוסי מר חיים שליווה את המופע במוסיקה. לנמר גולן, לשלומית גופר, לאריאל דורון ולהילה פלשקס שהיו על המיצג והבובות. לשחר מרום מנהל "גלריית החנות". להדס עפרת שהצדיע לפון קלייסט בגלמו דוב, וצעד יחף על גחלים באמצע רחוב העלייה.

תודה עמוקה מקרב לב

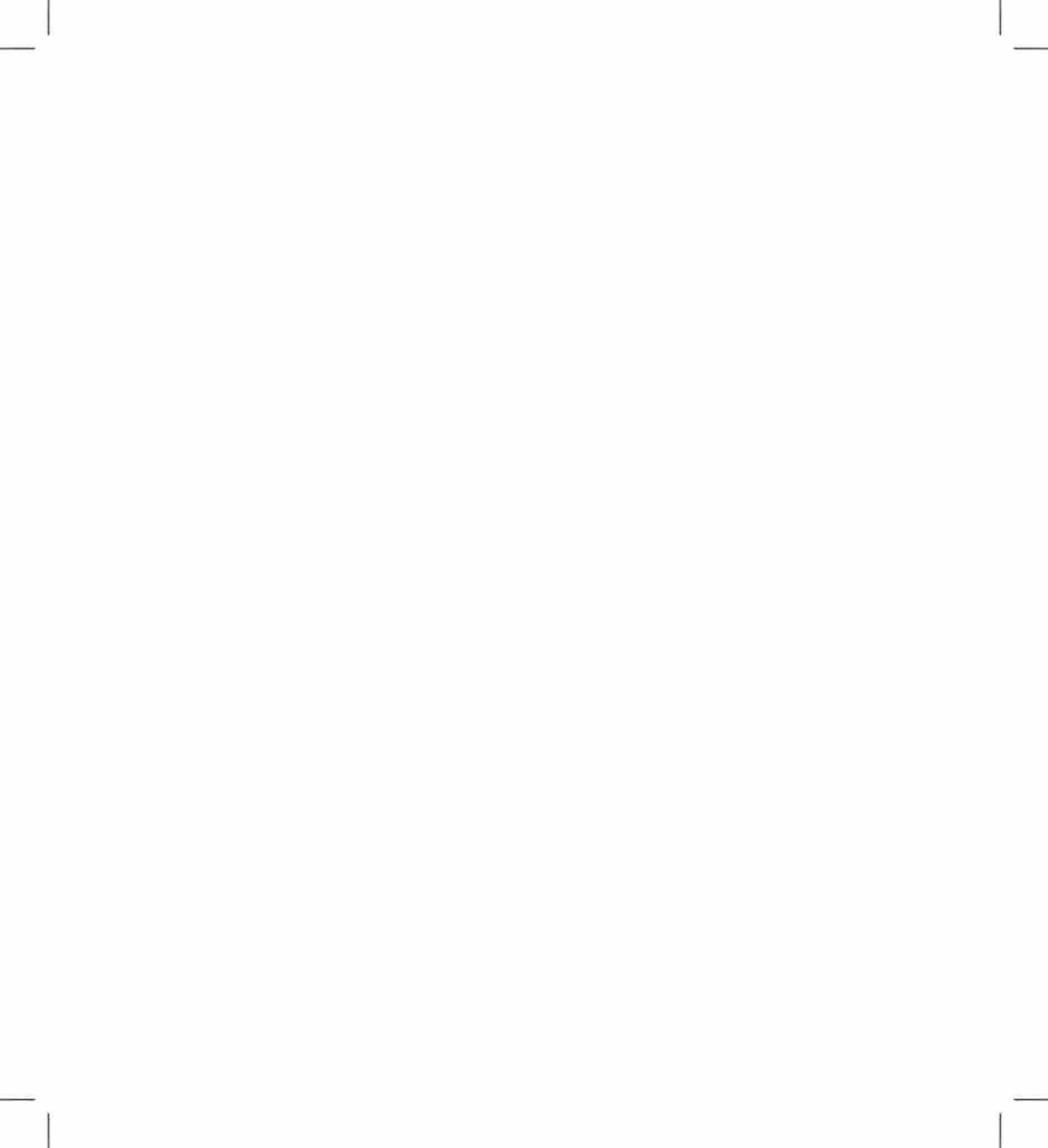
מתוך "עיר האשר" הבלוג של מרית בן ישראל

לפתע פתאום, בסוף 2011 כתבה מירי פארי שלושה סיפורים ריאליסטיים לגמרי: סיפור אנגלי, סיפור צרפתי וסיפור רוסי במין מחווה לסיפורים קלסיים בתרגומים נוסנים. קוראים מיטיבי לכת יזהו חלק מהדמויות החולפות בתוכם כשחקני משנה או סטטיסטים, אבל זה רק הבונוס. כל אחד מן הסיפורים הוא מרגש, חכם, מצחיק ומלא חיים, ובכל אחד מהם ברגע השיא, יש קטע של תיאטרון בובות; בסיפור האנגלי זה מופע של פנץ' וג'ודי שבו צופים הגיבורה הג'יין אוסטינית וידידה. בסיפור הצרפתי זו גרסה חתרנית של ה"קמצן" שמעלים משרתי המרקיז בכיכובם של תפוחי אדמה. והסיפור הרוסי מתרחש באכסניה עלובה שאליה מגיע אורח גרמני, יואכים פון קלייסט עם ארגז המריונטות הפלאי שלו.

הסיפורים גדושים בדמויות וברגעים בלתי נשכחים. אם זה השופט הזחוח והחמסני מן הסיפור האנגלי שמבקר בתחנת המשטרה כדי לעיין בקלסתרי הפושעים: "מאחר והיה אדם יסודי, האמין שאם יראה את הפושע לפני היכנסו לאולם המשפט, יחסוך זמן יקר וכסף ציבורי. בהיותו בקיא בתכונות האנושיות המתגלמות בפרצופים הוא יכול לכתוב את גזר הדין עוד קודם למשפט." ואם זו המרקיזה היפהפייה והילדותית מן הסיפור הצרפתי, המוקפת במעריצים שמחמיאים לה על משחקה בהצגה: "ועל כל מחמאה ענתה שגם פיפון [כלבלב המחמד שלה] נהנה מאד והייתה פונה אליו לחוות דעתו ומחלקת עמו עוד בונבון." או הילד החולה אליושה מן הסיפור הרוסי, המתבונן בטלאי הטפט הפרחוני המואר בקרן שמש ורואה עצמו כאילו הוא בגן של ורדים. והשפה הציורית והחושנית, מהאפרסקים החייכנים שבוחרת הילדה מהסיפור הרוסי, ועד לכלה האנגלית, עם חיוך המלאך על מזבח כשהיא מחייכת, בהשחילה חוט רקמה חדש.

ותיאטרון הבובות, הו, תיאטרון הבובות, הוא מחליף צבעים כל הזמן! רגע הוא ראי עקום שבו משתקפים הגיבורים, ורגע הרהור פילוסופי על החיים והאמנות, ורגע השראה ופיוט מזוקק.

אנגלי, צרפתי ורוסי
שלושה סיפורים מאת מירי פארי

מירי פארי

אנגלי, צרפתי ורוסי
שלושה סיפורים

הוצאת אהבה למירי

One English, One French and One Russian

Three stories by Miri Peeri

מערכת / מרית בן ישראל, נעמי יואלי
עיצוב גרפי, סידור ועימוד / הילה פלשקס, מרית בן ישראל
ציור העטיפה / מירי פארי

הוצאת אהבה למירי

© כל הזכויות שמורות למירי פארי

miripeeri@gmail.com

מהדורה ראשונה

הספר הושק בלילה לבן

28 ליוני 2012

בגלריה-תיאטרון החנות"

רחוב העלייה 31 תל אביב

מהדורה שניה

תשע"ב / 2012

בשיתוף "תיאטרון הקרון" ירושלים

מהדורה שלישית

תשפ"א / 2012

Printed in Israel הודפס בישראל

תוכן העניינים

אנגלי

סיפור שראשיתו בשופט וסופו עוגייה / 7

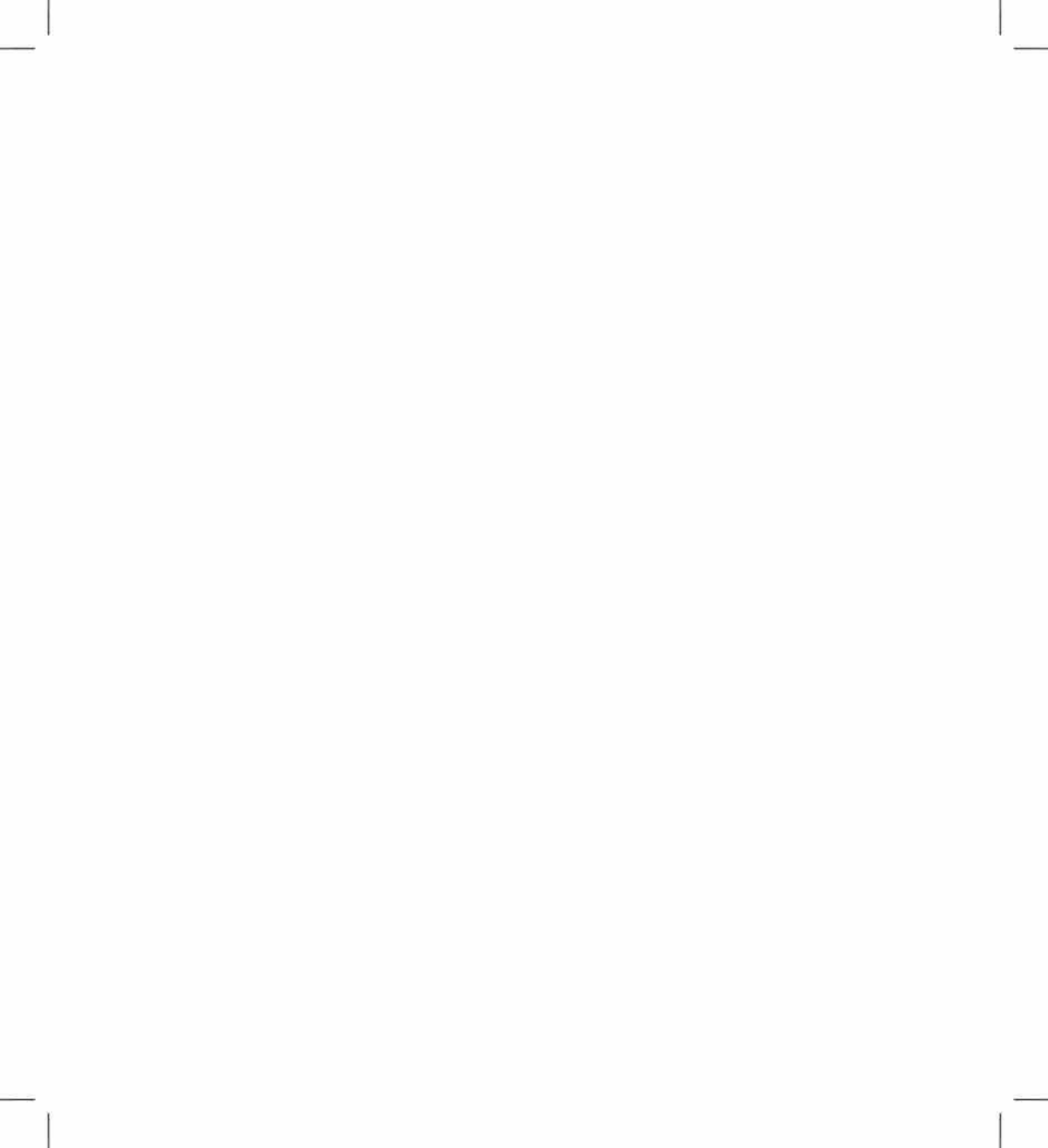
צרפתי

סיפור שתחילתו מחזה רועים עליז וסופו תפוחי אדמה / 49

רוסי

באכסניה / 67

אנגלי

סיפור שראשיתו בשופט וסופו עוגייה

"רַבָּקָה", אמר סמואל אכסלטון, "אולי תחזירי למוטב גם את נעל הבית הימנית שלי? את תופרת יפה כל כך והנעל כל כך חביבה עלי, רק תפר קטן והיא תתקון לשרתני מחדש." זו הייתה דרכו של השופט סמואל אכסלטון לא להיפרד מחפץ ישן. כשישבו לאכול היה מסוגל לשאול את אשתו שלא הזדרזה לכלות כל מה שבצלחתה: "שוק התרנגולת אינו חביב עלייך, יקירתי?" ואם רעייתו מרת סופי אכסלטון או מישהו מילדיו התמהמהה בתשובה לשאלה, היה מזדרז ונועץ את מזלגו בנתח היתום ומעבירו לצלחתו ולפיו במלמלו "עלי השוק חביב ביותר." מרוב שאסף לו מנות חביבות התנפחה כרסו והוא גידל פימה, וגם עליהן, על הפימה והכרס, היה מביט בעין טובה.

בקי, היא רבקה, נטלה את נעל הבית הימנית, שכמו אחותה הייתה כבר טלאים-טלאים. קשה היה לראות בהן את נעלי הבית ההדורות והחגיגיות אותן קנתה לו רעייתו לפני חמש שנים, ליום הולדתו החמישים; הגפה נתפרה מקטיפה כחולה באיכות משובחת, השוליים נרקמו בזהב והסוליייה הפנימית הייתה רכה כפלומה. עתה נשארה רק הסוליייה החיצונית שהייתה עשויה מעור חזק במיוחד.

בקי הייתה חרוצה וטובת כפיים. מאז שעברה להתגורר בביתו של דודה, שופט שהכנסתו השנתית הייתה אלף פאונד, השתדלה להיות לתועלת, וכבר הטליאה את הנעליים הללו פעמים אין ספור.

חדר המגורים היה רחב ידיים. על החלונות הגדולים נתלו וילאות כבדים שהסתירו מפני החוץ את כל מה שהתרחש בפנים. השופט לא התערב בבחירת הריהוט; ענייני הבית היו נתונים למרותה הקפדנית של אמא סופי היקרה. לעומת זאת הייתה לו לשופט אהבה גדולה לציורים, ואי לכך היה הבית עמוס בתמונות שונות. בעיקר חביבים היו עליו ציורי פורטרט; מעולם לא התייגע מלהסביר אותם לאורחיו. "יכול אני לראות את טיבו של האדם מולי עוד לפני שפצה את פיו," נהג לומר. "הנה, הביטו בתווי הפנים הללו האומרים שררה ושלטון." בדרך כלל השתררה שתיקה אחרי הכרזתו זו, אבל סמואל אכסלטון היה בטוח שהוא הביע משהו יוצא מהכלל שהמם את קהלו, ואז היה ממשיך, "זהו סבי זקני השופט סמואל ג. אכסלטון, ואם תתבוננו בתמונה ממול תוכלו

לראות אותם תווי פנים חזקים עם האף הנשרי החד. זהו אבי, סמואל ר. אכסלטון, שגם הוא היה שופט וחבר בבית הנבחרים." האורחים הנהנו בראשם לאות כבוד לשושלת המאדירה. אורח פיקח במיוחד היה יכול לראות שהם אכן דומים להפליא, כולל בצורת פאתם, כאילו צויר אותו אדם פעמיים ורק בגדיו שונו. אחרים הרהרו שסמואל אכסלטון הנוכחי, כשיהיה תלוי לצד אבותיו לא יקרין אותם הוד ושררה, משום פימתו הגדולה וידיו השמננות שאינן עושות את הרושם המתאים.

הייתה זו שעת אחר הצהריים, השעה היחידה בה שהו כל בני המשפחה ביחד. אבא אכסלטון ישב על כורסתו, שהייתה חביבה עליו כל כך שסירב "להגלותה לאוסטרליה", כפי שהתבטא. מרת סופי סיימה להשתעשע עם אוולינה, הצעירה מבין ששת ילדיה, שזה עתה למדה ללכת והייתה מנסה את המיומנות הזו בכל הזדמנות. אוולינה אחזה צעצוע בכל יד וטלטלה את שיערה המשיי מתחת לכובע התינוקות, פני המלאך בעל עיני הכסף שלה צוחקים בזמן שרצה ונתקלה בחפצים. אומנתה שרצה אחריה, נסתה לתפוס בה לפני שתמעד. "הניחי לה לפעוטה ליפול", אמר אבא אכסלטון, "זה יחשל את אופייה." וצבט לקטנה בלחיה עד שפרצה בזעקות. "טוב, קחי אותה למעלה והשכיבי אותה לישון," ציווה על האומנת שקדה בזריזות, מרימה את הפעוטה הבוכייה ששלחה את אגרופיה הקטנים לעיניה.

ליד האם ישבה אליזבת, שזה לא מזמן התארסה לג'ורג' סילברנוט מהמשרד "סילברנוט ובניו, עורכי דין ונוטריונים", בחור

מצוין לכל הדעות שכבר עכשיו הריהו משתכר ארבע מאות לירות לשנה, ואם יתמיד במצוינותו ייכנס לשותפות עם אביו והשלט יוסב ל"סילברנוט וסילברנוט שותפים".

בשבועות האחרונים הייתה אליזבת עסוקה עד מעל לראשה בהכנת הנדוניה; ביום, ערכה קניות ובקרה אצל התופרת והכובענית ותופרת הכפפות והלבנים, ובערב הייתה יושבת ורוקמת את ראשי התיבות של שמה החדש.

"רבקה, אולי תקראי לנו מהאוונגליון, אמרה אמא סופי. רבקה הניחה את נעל הבית ולקחה את האוונגליון המשפחתי הכבד. אכסלטון הניח את העיתון מידי, סקר בקורת רוח את הילדים שישבו לרגליו על השטיח, ואמר: "פתחי וקראי בספר יונה, רבקה. זהו סיפור טוב ומוסר השכל בצדו, יקשיבו הילדים וילמדו."

בקי החלה קוראת:

"ויהי דבר יהוה אל יונה בן אמיתי לאמור: קום לך אל נינווה העיר הגדולה וקרא עליה כי עלתה רעתם לפני. ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני יהוה, וירד יפו וימצא אוניה באה תרשיש וייתן שכרה וירד בה לבוא עמהם תרשישה מלפני יהוה. ויהוה הטיל רוח גדולה אל הים, ויהי סער גדול בים והאוניה חשבה להישבר."

משהחלה רבקה בקריאת תיאור המשברים והסערה המטלטלת את האוניה, לעו המילים בפיה והפכו ללחישה. אמא סופי הניחה את ידה על כתפה לחזקה, ורבקה המשיכה. אחיה של רבקה, תומס פיירפילד, היה ברגעים אלו על אוניה בלב ים, ואולי גם היא מיטלטלת על הגלים והוא משווע עם שאר הנוסעים לישועה.

אבל הנה שקטו המים בים התנ"ך ועמם הלבבות בחדר. יונה נפלט לחוף ממעי הדג, ועכשיו הגיע תורו של אבא אכסלטון לשוחח עם משפחתו על מוסר ההשכל, וכיצד לאחר המסע הזה הפך יונה לחכם. "אבל גם רטוב," אמרה אמילי הקטנה בת השש, שישבה על השטיח וחיבקה את החתול השמן הלבן ריבזום. אמא סופי חייכה על שבתה עדיין רואה את התמונה כפשוטה. "וצייתן," המשיך השופט אכסלטון כאילו לא נאמר דבר, "כי אלוהים רואה ללבבות," הרים את קולו יחד עם אצבעו. "וגם אתם בני משפחתי, חייבים ללכת בדרך הצייתנות והאלוהים ולהיות ישרים ויראי שמיים," סיים את דרשתו והוריד את אצבעו אל ברכו.

ארוחת הערב הוגשה בדיוק בזמן. אמילי הקטנה וארנסט בן העשר המחזיק בידו את ויליאם הכובש על סוסו (חייל עופרת אחד מיני רבים אותם ירש מאדגר אחיו) הצטרפו אל האומנת שחזרה ולקחה אותם לאכול בחדרם. בקי הבטיחה שהיא תבוא אחרי הארוחה לספר להם סיפור. המבוגרים, ובהם אדגר שמלאו לו חמש עשרה שנים והיה בבית בחופשה מ"הארו", ישבו לאכול.

סיר אכסלטון אהב שארוחת הערב תתנהל כיאות, שהשולחן יהיה ערוך כהלכה וכל בני הבית ישובים סביבו. רק אדמונד היה חסר. השופט נשא את עיניו אל האורלוגין הענק מעץ האגוז המעוטר בפיתוחי כפתורים ופרחים, בדיוק כשהדלת נפתחה ואדמונד נכנס. כל חבריו קראו לו אדי האדום משום שירש את שיערה הערמוני של אמו. באור השמש הוא להט כמו אבוקה. אדמונד מסר את

כובעו, מעילו ומקלו למשרתת שפתחה את הדלת וקדה, התיישב במקומו לימין אביו, השווה בין השעה בשעון הזהב שלו לשעה באורלוגין וסקר את כולם במבט זחוח. עיניו הירוקות והיפות הצטמצמו כשהביט בנוכחים. אף שהיה קצר רואי סירב להרכיב משקפיים, שיהפכו אותו לאדמונד קשישא, לדעת חבריו.

כבר הזכרנו את אוולינה הפעוטה, את אמילי, ארנסט, אדגר ואליזבת. ועכשיו הצטרף אדמונד. ודאי תמהתם, האם רק מקרה הוא שכל השמות מתחילים באות אלף. ייתכן שסמואל אכסלטון לא רצה לטרוח בבחירת השמות וייתכן שהיתה כאן כוונה עמוקה יותר. האוונגליון הלא מתחיל באות אלף, וייתכן שרצה לקשר בין ילדיו לספר החוקים הקדוש. וכך או אחרת, ישב לו אבא אכסלטון על כסאו בראש השולחן כמו על דוכן המשפט, והיה חוקר את באי הבית על מעשיהם במשך היום, באותה טכניקה יסודית שבה חקר את הנאשמים, תוך שהוא מביט בהם ישירות ובוחר את תווי פניהם. "אליזבת יקירתי, על מה בזבזת היום את כסףך?" אליזבת לעסה במהירות את נתח הדג, שמא יהיה לפתע חביב על אביה, בלעה אותו ואמרה: "הבוקר הלכתי עם מיס ג'יין אשטון ואמא לבדוק את הסדינים ואת כלי המיטה." "ומה קנית?" התעניין השופט והביט בצלחתה. "קנינו שש כותונות וכיפות שינה," ענתה. "ובמה התבטאה עזרתה של מיס ג'יין אשטון?" "הו, היא מכירה את החנות היטב, כל הנדוניה של אחותה ויקטוריה נקנתה שם." "יש לה טעם משובח," הוסיפה אמא סופי בלי שנשאלה. "ומה אומר בוגר אוכספורד שלנו, העורך דין אדמונד, על טעמה של

העלמה אשטון?" פנה השופט לבנו הבכור, שהיה רגיל לשאלותיו הפתאומיות. "מיס ג'יין הינה עלמה חנינית," השיב אדמונד, "וכולם סבורים שטעמה בבגדים משובח." "אבל מה דעתך אתה?" לא הרפה אכסלטון. "אני מסכים עם מה שאומרים," ענה אדמונד, וחשב שבזאת תם העניין. "יפה, יפה," אמר האב, "ויש לה נדוניה נכבדה של אבא בנקאי." "על זה לא ממש חשבת," הודה אדמונד. "אז על מה אתם חושבים שם במועדון הצעירים שלכם 'החתול והכלב'? האם אינך חושב שאם לא תזדרז בהבעת הערצתך לגברת החנינית מישהו אחר יקטוף את החן ביחד עם הכסף?!" רעם אכסלטון, והכניס עוד נתח בקר ברוטב אספרגוס לפיו.

"ואתה אדגר," פנה לבנו בן החמש עשרה, שהיה ארוך ללא מידה כמו רבים מהנערים המתבגרים וגם קולו החל להתחלף, מה שגרם לפרצי צחוק בין אחיו הקטנים. "אני רואה שאינך מחבב במיוחד את כותונתך, גידלת את ידיך יתר על המידה והן מציצות מהשרוולים. אני מקווה שנשארו עוד אי אילו כותונות של אדמונד," פנה לאמא סופי. אדגר הצעיר האדים כולו. אמנם היה צריך להיות רגיל להומור של אביו, שהיה מביט בעיני הכסף הקטנות שלו מבין קפלי השומן שבפניו, אך הוא מעולם לא התרגל לכך, ובכל פעם שאביו פנה אליו היה מתכווץ. ידיו של אדגר היו צחות, אצבעותיו הענוגות והארוכות נחו על השולחן, אוחזות במפית. הוא שנא את ההתגודדות הללו תחת עינו הפקוחה של אביו. מיד היה מרגיש אשם במשהו, כאילו טעה בדבר מה. גם בפנימייה לא הרגיש בנוח בקרב כל הצעירים המתבגרים והרועשים. ואי

לכך הרבה ללכת לספרייה, שם ישב וקרא. בתחילה קרא כל מה שנתן לו הספרן, ואז החל לגלות עניין רב בביוגרפיות, בספרי היסטוריה ובמפות עתיקות. העיסוק הזה נראה לאב; הוא היה בטוח שבנו מתכוון לקריירה פוליטית או צבאית, ולמרות זאת לא היה מרוצה מהווייתו המתבודדת של בנו. "אם הוא רוצה לפנות לפוליטיקה או לענייני צבא, הרי חייב הוא לרכוש לו חברים ממשפחות טובות," היה אומר לרעייתו. מה שלא עלה על דעת איש היה, שכל הקריאה הזו הובילה את אדגר לחשיבה יוצאת דופן לחלוטין. הוא לא רצה להיות מצביא או פוליטיקאי ולא לכבוש ארצות וימים. האימפריה הבריטית לא נראתה לו חשובה. מה שניסה להבין בשכל של נער, הוא, כיצד מצליחים מצביאים ופוליטיקאים לשלוח אנשים הגיוניים למלחמות ולמוות. חבריו הצעירים התפעלו מהמדליות והיו עסוקים בשיעורי סיף וצלפות. אדגר ראה את הדם. הם ראו את המפות עם הדגלונים הצבעוניים. הוא ראה את הקרקע הרותחת. בייחוד עשתה עליו רושם תמונה אחת שראה בגלריה הלאומית, ובה פרש במדים אדומים שולף את חרבו מנדנה ועל פניו אכסטזה של ניצחון. הסוס עמד על רגליו האחוריות במעין תנועה סיבובית ופיו פעור לרווחה בזעקה אדירה ואילמת. מתחתיו שכבו חיילים צעירים רמוסים ופניהם מעוותות בייסורי גסיסה. וברקע, בתים קטנים בלהבות עשן העולות אל השמיים הריקים. התמונה השתקפה בעיניו החומות כעין הדבש וכאילו התמזגה עִמן.

"ואת, בְּקִי חביבתי," פנה השופט לאחייניתו, "כיצד עבר יומך?"

"הלכתי עם הבנים לראות את המצעד המלכותי. היה זה מראה הדור. הנסיך עבר מווינדזור לבקינגהם. ארנסט התרגש מאד, מה עוד שלקח עמו את חייל העופרת שלו, ויליאם הכובש". "אם כך, הלכת עם אדגר וארנסט?" המשיך השופט לשאול. "הו, לא, סיר," ענתה בקי, "גם אדמונד הלך עמנו. "אהה," הביט בבנו, "ואיך הייתה התהלוכה בעיניך?" "הצגה נאה הציגו בפנינו, אין מה לומר, אלא שאני הייתי מעדיף שהמעשה ייעשה בצורה פחות ראוותנית. נכון, אדגר?" פנה לאחיו הצעיר ממנו ודחפו במרפק, והלה הטמין את ראשו בין כתפיו מאדים כולו. "אני מאד מקווה שנוהרתם בהמון, סיכם אביהם, "אי אפשר לדעת איזה טיפוס יעמוד לידך."

השופט התרווח על כסאו. הוא היה מרוצה מהדיווחים, ועוד יותר מהמנות המתקוות שעוד רגע יגיעו אל פיו. בקי, שהייתה אופת העוגיות האהובות על דודה, הכינה אותן כבר בצהריים, יחד עם מיס אָמה הטבחית ששלטה על מטבחה שלטון ללא מצרים. באופן מפתיע היא לא התנגדה לנוכחותה של מיס בקי הצעירה. בקי עצמה ויתרה על הקינוחים ובקשה רשות לעזוב את השולחן על מנת להספיק לספר את סיפור הלילה טוב שהבטיחה לאמילי ולארנסט.

אמילי וארנסט כבר היו במיטותיהם. חיילי העופרת היו מסודרים בשני מחנות, מוכנים לקרב הלילה. חדרי בית הבובות של אמילי סודרו אף הם, ואמילי התכרבלה עם גברת עכברונת החביבה.

שערה של הילדה היה מסורק ואסוף במצנפת השינה שלה. שתי שיניה הקדמיות היו חסרות והשאר האירו כמו זר פנינים קטן. אדגר החזיק בידו את ויליאם הכובש.

"ספרי לנו סיפור יפה על בעלי החיים בביתך בכפר, רבקה," ביקשו הילדים. ובקי שאלה האם לא נלאו לשמוע, הרי את הסיפורים האלה ספרה להם כבר פעמים רבות, אבל לילדים לא נמאס לשמוע, בייחוד לאמילי. אדגר אמנם העדיף סיפורי הרפתקאות, אולם באבירות רבה הסכים שרבקה תתחיל בסיפורי הכפר. בקי ידעה שלפני שהיא תסיים את הסיפור ייעצמו עיניו. היא פתה את כל העששיות והשאירה רק אחת שאורה ריצד על הקירות המכוסים בטפיטין בהירים.

"פעם אחת היה חתול," זירזה אמילי את בקי, שהתיישבה בכורסה הקטנה ליד מיטתה, רק שתתחיל כבר.

"נכון, פעם אחת היה גור חתולים קטן-קטן, שתומס מצא והביא הביתה," אמרה בקי. "על מנת להאכילו היה צורך לטפטף חלב לתוך פיו." "אבל הוא גדל," המשיכה אמילי. "אכן, הוא גדל והפך לגור שובב. כולו לבן, פרט לזנבו ולאוזניו וגם עיניו היו צהובות. ושפם הוא גידל, הארוך ביותר בממלכת החתולים. הוא רץ וקפץ ממקום למקום, נתלה בציפורניו על העצים והשיחים וקפץ על רגלי הסוסים האחוריות. הוא גם רדף אחרי תרנגולות, והיה מתחבא בין העשבים בשדה כך שרק זנבו הצהוב שט מרחוק כמו תורן."

ובינתיים נרדם ארנסט. אמילי נאבקה בשינה וניסתה להקשיב

בכל כוחה, אלא שעבר עליה יום ארוך בטיוול עם אומנתה מיס סילבי ועם אלווינה בפארק. "ועכשיו את יכולה לספר על החתול במגפיים?" ביקשה אמילי. בקי השיבה שאת הסיפור הזה היא תספר להם בערב הבא, כשהיו פחות עייפים. "אז לפחות את השיר על החתול," בקשה הילדה.

יילל החתול, מיאו.
מה הדבר, חתולי,
מהו?
הייתה לי צלוחית בחלב מלאה,
ועכשיו היא ריקה,
לגמרי ריקה.

אמילי חזרה על המילים בלחש ונרדמה. בקי לקחה את העששית וירדה למטה. היא הייתה לבושה בשמלה פשוטה בצבע כחול, שערה החום היה אסוף בסרט שחור שהיה אות האבל האחרון. פרט לתליון צנוע היא לא ענדה שום תכשיט. גור החתולים עליו סיפרה שמן וגדל וכעת רבץ על השטיח למרגלותיו של אדמונד. זה היה החתול ריבזום, היחיד שעבר איתה מחוות פיירפילד שבה נולדה וגדלה.

אביה של רבקה, רוברט פיירפילד, היה בוטניקאי וחוואי. הוא הקדיש את חייו, אם אפשר לומר כך, לחקר זנים חדשים של

תפוחי אדמה שיהיו עמידים יותר למחלות. חקלאים רבים אָבדו את רכושם ואנשים רבים מתו ברעב או הגרו לארצות הברית עקב אובדן היבולים, ומר פיירפילד הרחיק עד דרום אמריקה, יבשת תפוחי האדמה, בחיפושיו אחרי זנים חדשים. את היידע העצום שלו ניסה להנחיל לילדיו. הוא לא סבר שבנות אינן יכולות ללמוד ועודד את רבקה בכל תחום. מאחר שהייתה לה עין מצוינת לפרטים, היא למדה לצייר בדקדקנות את כל סוגי הצמחים.

בית פיירפילד היה מוקף שדות ובוסתנים. הייתה שם אורווה ומספר בעלי חיים שסיפקו את צורכי הבית. מרת קלרה פיירפילד הייתה מארחת חביבה, והבית הפך למקום מפגש לצעירי הסביבה ולחברים שהתעניינו כמו בעל הבית, בבוטניקה ובזואולוגיה. אחרי נסיעותיו של דרווין ופרסום ספרו על "מוצא המינים", נערכו ויכוחים רבים על חלקה של התורשה לעומת החינוך בעיצובו של האדם.

האסון נפל על המשפחה בבת אחת; האב רוברט פיירפילד נפל מסולם כאשר ניסה לתקן את גג האורווה בליל סערה. הוא שבר את גבו והושכב במיטתו חסר הכרה. אף רופא לא הועיל. שעות מספר לפני מותו חזרה אליו הכרתו ואז נפרדה ממנו משפחתו והכומר עצם את עיניו.

עם תום ימי האבל, ישב מנהל החווה עם בני המשפחה מוכי היגון והסביר להם שכמעט כל השדות והבית מושכנו במשך השנים. שתי השנים האחרונות היו רעות במיוחד עקב הבצורת. הנושים

החלו להתדפק על דלתם, הבנקים שלחו מכתבים בידי עורכי דין, ואחרי חישוב מדוקדק נמכר הרכוש. מרת קלרה פייפילד, אחותו של סיר אכסלטון, נשארה עם הכנסה שנתית קטנה מאד. תומס נסע העירה ושכר להם דירה צנועה, שפנתה אמנם לחצר אחורית מוארת ובה שרכים ושיחי ורדים. תוך שנה נפטרה מרת פייפילד משברון לב והותירה את בקי ותום ואת החתול ריבזום. תומס, שכמו אביו לפניו, אהב את ההרפתקאות ואת ריח המים, החליט לרדת לים. בעזרת מכריו הרבים של אביו הוא נשכר לעבוד כקצין זוטר על אוניה שהפליגה למזרח. רבקה, החתול וספרי הבוטניקה של אביה עברו לביתו של דודה.

סיר אכסלטון ישב בכורסתו הקבועה החביבה עליו. בקי תפסה את מקומה על כסאה ונטלה את אחד מצירי הפרחים הבוטניים שלה על מנת לסיימו. "עלייך לחשוב על עתידך, רבקה היקרה," פנה אליה דודה בישירות. "אפשרויות נאות רבות אינן עומדות לפנייך עם הכנסה קטנה כל כך של ארבעים פאונד לשנה. טוב עשה תומס שיצא לים. אני מקווה שהוא יעלה בדרגות הפיקוד. לפי התרשמותי, הריהו עלם נבון שיודע את מקומו," המשיך. ההתרשמות הזו הייתה חדשה לחלוטין, מאחר שמאז נשאה אחותו להרפתקן מגדל תפוחי האדמה והתגוררה עמו ב"צריף", כפי שכינה השופט את ביתה, נותק הקשר בין המשפחות. השופט אכסלטון לא התעניין באחותו או באחייניו. מרת אכסלטון הייתה יוצאת ידי חובתה במשלוח כרטיס ברכה בחג המולד. היא דווקא

שמה לב לחנו של תומס ולגיטוניו אבל כמו תמיד לא אמרה דבר. אכסלטון לא התרשם מהיידע הרב ומהפקחות של רבקה. למען האמת היא לא עניינה אותו כלל. הוא עשה את חובתו למשפחה כשנתן לצעירה קורת גג, ועכשיו היא צריכה לדאוג לעצמה ולעזוב את ביתם. "אין לך אפשרויות רבות. לו היית גבר יכולת להפליג עם אחיך, או להתגייס לצבא, או לפנות לכמורה. אבל מאחר שנערות דעתן קלה וחשיבותן במציאת חן ובהקמת משפחה..." הוא כחכח בגרונו בנושאו את הנאום המשכיל הזה, כאילו עמדה לפניו נאשמת שיש להרביץ בה מוסר ובינה לפני שתישלח לכלא. רבקה הקשיבה בנימוס להטפה, תוך שהיא מתבוננת בתמונה גדולה שהייתה תלויה על הקיר מעל הכורסה. הציור תיאר סצנת ציד, מאלה שכל כך חביבות על האנגלים. הציידים עמדו חשופים על גבעה, מכוונים את רוביהם לעבר שועל קטן שניסה להסתתר בין השיחים, כשעדת כלבים מסתערת בעקבותיו. גם עתה, כמו בכל פעם שישבה בדיוק בזווית הזו מול התמונה, נדדו מחשבותיה של רבקה אל השועל. היא לא הייתה צריכה לשוב ולהתבונן בו. כל פרט היה חקוק בזכרונה. דברי השופט הדהדו באוזניה, מתקרבים ומתרחקים לסירוגין, כמו נביחות עדת הכלבים באוזני השועל. אמא סופי ישיבה עם אליזבת ועזרה לה ברקמה על הכותונות שרכשו. "אלי הטוב," נאנחה, "אילו הייתה אמך היקרה, תנוח בשלום על משכבה, נישאת לעורך דין מפירמה ידועה עם הכנסה התחלתית של חמש מאות פאונד לשנה," אמרה, תוך שהיא מביטה בכוונה מיוחדת בבתה, "כפי שסיר אכסלטון יעץ לה, ולא עם מגדל

תפוחי אדמה קל דעת שבזבז את כל כספו, הרי את היית יושבת יחד עם אליזבת ורוקמת את שמך על כותונות הלילה, ועוברת לביתך ומגדלת את ילדייך שלך, במקום להתגורר בבתי זרים ולגדל את ילדיהם." והיא לטפה את אליזבת במבט נוסף. בקי נרעדה קלות. זו לא הפעם הראשונה שבה היא שומעת את התוכחה הזו, אבל אין היא עונה עליה. היא השפילה מבטה לעבר ידיה. אליזבת חייכה חיוך של מלאך על מזבח בהשחילה חוט רקמה חדש. ריבזום החתול התרומם, מתח את עצמו על מנת שייראה ארוך ככל האפשר, פרש את כפותיו באלגנטיות, שלף את ציפורניו הארוכות, החזירן למקומן, ואז התהפך על גבו ונשא את עיניו אל גברתו.

"חבל שאין היא יכולה להשתמש ביידע הרב שצברה בענייני בוטניקה," אמר אדמונד לפתע. המשפחה הסתובבה אליו. אף אחד לא העלה על דעתו מין אפשרות מוזרה שכזו. אפילו רבקה שהייתה תוהה בינה לבינה לפעמים על דרכו המוזרה של העולם החברתי, מעולם לא הביעה את דעתה בקול רם.

"למה אתה בדיוק מתכוון, עורך דין אדמונד," שאל סיר אכסלטון, "ומניין באו לך הרעיונות הבלתי שכיחים הללו? ממתני שווה האשה לגבר?" החל השופט להתרתח. "איני זוכר שבאוקספורד מלמדים שטויות כאלו. ושמא אלה שיחות המועדון החדשות? כבר שאלתי אותך בארוחה על מה בדיוק אתם משוחחים בהחתול והכלב. חשבת שזהו מועדון רציני כפי שהיה בנעורי." "לא, אין אנו משוחחים על דברים אלו, אתה יכול לשקוט, זו

מחשבה שצצה במוחי מאז שהכרתי את מיס בקי. כשאני משוחח עִמה הרי רוב חברי נראים לי כעגלונים. "מה, אנשים מצוינים שלומדים באוקספורד והכנסתם השנתית יפה הינם עגלונים?" כמעט ונחנק סיר אכסלטון, וגם שתי הנשים לבית אכסלטון קפאו במקומן. אדגר שישב והקשיב ברוב קשב וידיו היפות נחות על ברכיו, הצטווה מיד ללכת לחדרו. מרת אכסלטון נאנחה, "אדמונד, הוי, אדמונד, כיצד זה עלה על דעתך לצער ככה את אביך?" ואז התרוממה בזריזות ויצאה מן החדר. "הוא רק מתגרה בכס, מלמלה אליזבת, "מנפנף בדעות מוזרות על מנת להקניט את כולם." ואף היא קמה על רגליה על מנת להראות ששיחות מסוג זה אינן נוגעות לה. היא הניחה את הרקמה ואחזה בזרועה של בקי על מנת להקימה עִמה.

בחדר נשאר האב, אדמונד והחתול. לרגע הצטער אדמונד על התפרצותו הפתאומית, אבל כשישב קודם לכן והאזין לדרשתו של אביו, הרים את עיניו למעלה לציור הצייד וכמו ראה אותו בפעם הראשונה, ובמעין דקירה גופנית ממש חש במצוקתה של רבקה. מאז שהגיעה לביתם הוא שוחח עִמה פעמים רבות וגילה צעירה טובת שכל ודעת, רחוקה מאד מכל הצעירות החינניות והצחקניות שנדונייתן כמה מאות פאונד לשנה. "אבא יקר, פנה אדמונד לאביו, "צר לי שהעגמתי את רוחך בדעותי וגרמתי זעזוע לאמי היקרה ולאחותי. אולם בשנה האחרונה נפקחו עיני, אבא. כל כך הרבה דברים השתנו באנגליה שלנו. אפילו עונש המוות בוטל, לפני שנתיים נשלח האומלל האחרון לחבל התלייה."

אזכור זה של התלייה האחרונה לה היה אחראי, גרם לשופט אכסלטון לקום מכורסתו. מתוך הכבוד שרחש לאביו, התרומם גם אדמונד ונעמד מולו. סיר אכסלטון הביט בבנו בהשתאות. מעולם לא חשד שרעיונות מזעזעים כאלו, היאים לעיתונאים חסרי תרבות וטעם, ושאם יתפשטו חלילה הם עלולים לפגוע באימפריה הבריטית המשגשגת כולה, מסתובבים בראשו של בנו הבכור. אם לא הביאם מאוקספורד ולא ממועדון חבריו ההוללים, הרי הוא נתון להשפעתה המזיקה של אחייניתו. עד כה לא זירז את רבקה מטעמים של חמלה משפחתית, אבל מחר יצווה עליה תיכף ומיד למצוא משרה ולעזוב את ביתם.

חוטם עיקש ויהיר
יצא לטיול בעיר.
בעליו היה כה חרוץ,
עד שכלאו בלי תירוץ.

"עוד", צעקו מספר צעירים שהתגודדו סביב אדמונד, ביושבו ליד הפסנתר במועדון "החתול והכלב". זה עתה סיימו את ארוחתם והיו שותים קפה וליקרים בחדר הספון עץ כהה, שריח חריף של טבק, אלכוהול וזיעה גברית היה תלוי בחללו. הווילאות הכבדים בצבע החרדל היו סגורים, היום היפה והבהיר לא חדר אל הבועה הזאת של ג'נטלמניות אנגלית. בפינות שונות ישבו להם אדונים,

מעשנים מקטרת או סיגר ולוגמים קפה בנחת. על השולחנות היו
פזורים עיתונים וירחונים שונים.
אדמונד ישב מתחת לעששית שהלהיטה את שערו האדום.
הוא שפסף את ידיו, הניחן על הקלידים, ואחרי כניסה מוסיקלית
היתולית החל לשיר:

ילדה קטנה ושמה בלה,
ניסתה לקלוע בקלע.
האבן נורתה לשמיים,
וחזרה ופגעה בול בעין.

ופה סיים במין אקורד עצוב ביותר. חברו הקרוב ג'ון נשען אל
קצה הפסנתר ודקלם:

איש אחד נפל למים
ופניו אל השמיים.
עפה לה ציפור ביעף
וחרבנה לו על האף.

והאריס דקלם:

צעיר מאד לא חרוץ
שכב במיטה בלי תירוץ.

כשהאש פרצה פעמיים,
הוא טבל את ראשו בדלי מים.

כל שיר זכה לפרצי צחוק עליזים. תמונה זו הייתה יכולה לענות על שאלתו של השופט אכסלטון, "מה אתם הצעירים עושים במועדון?", לו היה מתכבד לרגע ומציץ. אלא שהשופט אכסלטון היה דווקא בתחנת המשטרה, שם בחן את קלסתרי הפושעים שהיו מכונסים בתיקיות. מאחר והיה אדם יסודי, האמין שאם יראה את הפושע לפני היכנסו לאולם המשפט, יחסוך זמן יקר וכסף ציבורי. בהיותו בקיא בתכונות האנושיות המתגלמות בפרצופים, הוא יכול לכתוב את גזר הדין עוד קודם למשפט. הפעם הוא התעניין במיוחד באחד, ויליאם דוגלאס, שנתפס גונב ערימה של כרוביות. פרצופו הצפוד הבלתי מגולח של דוגלאס, כובע המצחייה המרופט ואפו השבור מעל שפמו, לא הותירו ספק בלבו של השופט, שהנה עומד לפניו פושע רציני המנסה להתחפש לאדם הגון בעזרת חליפה מהוהה בת שלושה חלקים. בתיק אמנם נכתב שעל פי עדותו של הפושע הנ"ל הוא גנב את הכרוביות על מנת להאכיל את אשתו ושלושת ילדיו, אבל אכסלטון הכיר את צפונות נפש האדם.

ונחזור לידידים הצעירים שרוחם הייתה טובה עליהם כאמור, ולא בלי סיבות מצוינות. רובם סיימו את למודיהם ועמדו לקבל את תאריהם. חלקם כבר היו מאורסים לצעירות מלאות חן בעלות

הכנסה שנתית יפה, והעתיד נפרש לפניהם כמו דרך ארוכה זרועה במנעמים. על מנת לפוגג את השעמום הוויקטוריאני, הם הסתובבו בלילות בכל מיני אולמות ריקודים עם צעירות נאות מראה שהכנסתן השנתית קטנה מאד והיא באה מעבודה קשה, או בלו את זמנם בנעימים עם נימפות המדרכות.

בין בני החבורה העליזה והרעשנית ישב צעיר אמריקאי מבוגר מהם במספר שנים. הוא התגורר זה זמן מה בלונדון. שמו היה ג'פרי ב. סולסברי והוא היה צייר. הוא כבר עשה לו שם לא קטן בהדפסי האבן שלו, אותם מכר בעיקר בארצות הברית. מדי פעם היה מגיח מהאטלייה שלו ומצטרף לחבורה כדי לשאוף אוויר צח, כפי שאמר.

"ובכן סולס קשישא, פנה אליו ג'ון, בחור מטורזן שהקפיד במיוחד על נקיון בגדיו התחתונים אותם החליף מדי יום ביומו, "שמא תזמין אותנו פעם אחת לבקר באטלייה שלך, על מנת שנוכל לצפות במקום שבו שורה המוזה על הציירים?"

"ברצון רב, ענה סולסברי, "אלא שהמקום שבו אני חי ועובד נמצא ברציפים, ליד המזח של המלכה ויקטוריה, ומקווה אני שלא ירתיע אדונים נכבדים ואניני טעם כמוכם."

"מאום לא ירתיע חבורה נחושה כמונו, ענה לו ג'ורג', ואילו האריס טפח על גבו של הצייר בידידות, וניגש להזמין שתי מרכבות שיכילו את החבורה בנוחיות.

הרציפים באיסט לונדון היו רחוקים מאד ממרכז העיר ומצפונה עטור החווילות. לאט-לאט השתנה הנוף, הרחובות

רחבי הידיים הצטמצמו עד לסמטאות צרות ומטונפות. אפילו השמש לא זרחה כהלכה. נעלמו הגנים והירק. הבתים הצפופים הצטופפו יותר ויותר כנשענים אלו אל אלו. נעלמו החלונות על זגוגיותיהם והפכו לחורים אפלים מכוסים בסמרטוטים. שאריות אשפה מהמסבאות והבתים נסחפו בזרם הבלתי פוסק של הביוב. מדרכות לא היו. פה ושם היה ברז ברחוב, וכמה ילדות עטופות בסמרטוטים התגודדו סביבו ומלאו דליים לכל צורכי המשפחה. הכרכרות התחלפו בעגלות רתומות לסוסים שצלעותיהם בלטו כמו צלעות בעליהם, והן עמוסות מכל הבא ליד שעדיין יסכון לשימושו של מישהו.

חנויות המגדנות, הכובעים, הבדים ההדורים והפרחים פינו את מקומן לכוכים קטנים ובהם ישבו אנשים זקנים ומדובללי עיניים, לא ידעת אם זכרים או נקבות. בין העגלות התרוצצו ילדים מכל הגילאים. תינוקות עטופים נשאו בידי אחיהם הבכור או בידי אחותם, כשהם מצווחים בהנאה מהטלטולים שטולטלו בדרך. לאט-לאט השתררה שתיקה במרכבות ההדורות. ג'ון הוריד את מגבעתו וכאילו התכנס בתוך עצמו. מדי פעם בירך סולסברי את אחד המוכרים וגם הם נענו לברכתו. מאחד הקיטונות עלה ריח של כרוב מבושל יתר על המידה. תור ארוך של אנשים השתרך לפתחו, פנכותיהם בידיהם, והם ממתינים לקבל את מנת יומם במחיר פני או שניים. הבתים הארוכים והאפלים האלה נבנו עבור עובדי המבדוקים. בכל כוך התגוררה משפחה ללא מים, ביוב או הסקה. הדירות נמסרו לעובדים ללא חלונות. הזכוכית הייתה

יקרה.

הכרכרה עצרה לפני אחד הבתים. בכך מעבר לכביש ישב סמרטוטר על סמרטוטיו. מה שלא נקנה על ידי אנשים נמכר בפרוטות לתעשיית הנייר. אשה מטופלת בשני ילדים חולניים התמקחה בשצף על כמה סמרטוטים צבעוניים. "היא תופרת מהם בובות," הסביר סולסברי, "לילדים שאין ידם משגת לקנות בובה אמיתית. לפעמים אני מצייר על פרצופיהן והן נראות 'אמנותיות' ונמכרות טוב יותר. לא מזמן נהרג בעלה במזח כשנפל עליו מנוף. מזלה שלא סלקו אותה עדיין מביתה."

בכניסה לביתו של הצייר ישבה מוכרת חרדל. הוא בירך אותה לשלום ופתח את הדלת הלא נעולה. בפנים היה קר וחשוך. סולסברי החל להסיט את סמרטוטי הווילונות מהחלונות ואור מועט נפל על העצמים שבחדר. מהחלון נשקף המזח עם התרנים. קבוצה של מלחים נראתה חוזרת לספינה. סבלים ועובדים התרוצצו. על הקירות ועל השולחנות היו הדפסים רבים שתיארו את דיירי הרחוב ואת עבודת הסוורים. ההדפסים היו קטנים אך מלאי פרטים וחיים, אפשר היה ממש לשמוע את קולות הנמל. או את הדממה, חשב אדמונד למראה רישום של תרני אוניות וסירות עוגנות. משהו בעדינות הקווים האנכיים, במקצב השקט שבו התמזגו עם השמיים הבהירים, שבה את לבו. בציור אחר זיהה את מוכרת החרדל, שהייתה שקועה בתוך רשת קווים צפופה כקורי עכביש וידיה הכבדות נחות על סינרה.

"סולס קשישא," אמר האריס, "האומנם לא מצאת לך מקום

נאה יותר לגור בו?"

"יש לי כל מה שאני צריך, שולחן עבודה גדול, מכבש, ניירות, צבעים ושעווה. בפיינה יש לי מקום שינה. מוכרת החרדל דואגת לארוחותי תמורת תשלום. אני רוצה לתפוס בציור, לא רק את פני האנשים אלא גם את פנימיותם, ואותה אני יכול להבין רק כשאני משוחח עמם וחי בתוכם, והם רואים בי חבר ושכן ולא אורח לרגע." את ייסוריהם הוא מצייר, חשב אדמונד, והצטער שבקי אינה נמצאת כאן עמו. היא הייתה מעריכה את מלאכת הציור עד מאד. "מן החלון" המשיך סולסברי, "אני רואה את הנמל ושומע את הקולות של האוניות המגיעות והמפליגות. אני מריח את ריח הסחורות, אני מקשיב לצעקות הסוורים, לשירת הספנים המזמרים בלשונות שונות, לפרסות הסוסים, לפסיעות האנשים. אני מנסה לצייר את דופק החיים העירוני של המאה התשע עשרה."

אדמונד שכנע את סולסברי למכור לו את הציור השלֵו עם התרנים והספינות המתנודדות בעדינות בנמל לפני שישבו לסערות הימים.

כשחזר הביתה מסר את ההדפס לבקי והיא תלתה אותו מול מיטתה.

"אמא, הביטי", פנתה אליזבת לאמה, בזמן שהסבו בחדר הבוקר הגדול והמואר. בחדר נכחו גם רבקה, וחברתה הטובה של אליזבת, ג'יין אשטון, שנהנתה הנאה מרובה מכל ההכנות והתכנונים ומן

הדפדוף בז'ורנלים כמו "הירחון לגברת הצעירה, מהדורה חדשה ומתוקנת ישר מפריז".

על כסא ליד החלון ישב אדגר, כשהוא קורא בשבועון לנוער "הנער הבלש", המספר על עלילותיו של בלש צעיר בכרך הגדול הרוחש מזימות ומעשי רצח. הנער הבלש מתמודד עם כולם באומץ ראוי לשבח כשהוא מקדים את המשטרה בצעד אחד. אדגר היה שקוע כל כולו ברגע המותח שבו ארב הרוצח לנערה צעירה ותמימה, שהייתה אמורה להיות קורבנו השלישי במספר.

ארנסט ישב עם מחנכו בחדר הלימודים ופתר תרגילי חשבון. "כיצד אחליט במה לבחור, כאשר כל דגם נראה מושך לב יותר מהאחר?" אמרה אליזבת, "התופרת כבר כאן ואני עדיין מתלבטת." אמא סופי לקחה את הז'ורנל ונאנחה. זה לא היה פשוט. כל כמה שנים משתנה האופנה לחלוטין. עד לא מזמן לבשו הגברות שמלות בגזרה דקיקה, ורק שובל של כיווצים ארוך מאד שנקרא "רכבת" נשרך מאחור. ועתה חזרה האופנה של הכרית הענקית המרפדת את הישבן והיא מנופחת יותר מבעבר. ויש צורך לתפור לפחות שלוש שמלות ליום-יום, שתיים לשעות הערב, שתיים לבוקר ועוד שתיים לפחות למסע, וכל זה לפני החתונה!

"מה דעתך, גברתי הצעירה," אמרה מיס נל התופרת, "על בד המשבצות? כאן השמלה מצוירת במשבצות ירוקות, אבל אם נחליף אותן במשבצות תכולות הן ידגישו את עינייך, ומה דעתך על סרט תכול גדול הנקשר מאחור?"

"משעמם," עוותה מיס אשטון את פיה.

"עלמתי צודקת בהחלט, אלא שאם נוסיף לחולצה פסי סרט אדומים מן הצווארון עד לחצאית, וכיווץ תואם של בד אדום מסביב לחצאית העליונה הפרושה על החצאית הבסיסית כמו וילון פתוח, היא תהייה מצודדת ביותר. רבקה, אולי תואילי בטובך לצייר לפנינו את הדגם המוצע לפי הרעיונות החדשים, שנוכל להיווכח במו עינינו כיצד זה ייראה?"

רבקה הניחה לצמח שאת פרטיו ציירה באותה שעה, תלשה דף ממחברת הציור והביטה בז'ורנל. תוך דקות אחדות היה הדגם החדש מוכן. מיס אשטון בעלת הטעם הטוב הניחה את ידה הענוגה, עטויית הכפפה הלבנה על הציור, בחנה אותו ואשרה. "מצוין, דבר אחד נפתר. הסרט הגדול אולי יחסוך מתיחות מכאיבות של הקורסט שחזר לאופנה," הביעה את דעתה המלומדת.

מיס נל חשבה בינתיים את אורך הבד והכינה רשימה של הדברים הנחוצים. הבד יעלה כמעט כפול מהשמלות שנתפרו לפני שנתיים. ואת הכרית צריך לחבר בעדינות שלא תלחץ.

בחירת שלוש השמלות ליום-יום התישה את אליזבת והיא צלצלה למשרתת שתגיש לימונדה ועוגיות.

"פרחים בבגדים יצאו מהאופנה," אמרה מיס ג'יין, שלא נלאתה מלהביט בז'ורנל ולנופף על עצמה במניפה ספרדית מצועצעת. "ככה נוכל לדעת מי ממכרותינו מעודכנת ומי סובלת מטעם רע." "מזל שכבר בחרנו את שמלת הכלה," צחקקה אליזבת בצחוק שהגיע לעתים קרובות לטונים גבוהים מאד.

כמה רגעים לאחר מכן הודיעה המשרתת על בואה של

הכובענית. "הורי לה לחכות קמעא," אמרה אמא סופי, "עד שנסיים את מנוחתנו."

הכובענית ערכה לפנייהן דוגמאות של כובעים וחומרים שונים וגם היא הודיעה שהפרחים יצאו השנה מהאופנה. במקומם יש נוצות ואפילו ציפורים שלמות. בקי כמעט פרצה בצחוק למראה הדוגמאות. הכובעים נראו כמו מבצרים קטנים. ולא רק הכובעים; האופנה הזו מציירת את גוף האשה כמבצר שאין לכבושו, חשבה. בלי משים שרבוטה גוף אשה במחברתה; בבגדיה ובכובעה נראתה הדמות המצוירת כמו קנטאור החובש סלע לראשו.

לעומת זאת ראתה מרת סופי בעיני רוחה את בתה אליזבת צועדת קוממיות כבעלת בית יציבה, זרועה שלובה בזרועו של מר סילברנוט המצוין; היא אוחזת בשמשייה והוא מגלגל במקלו. "ובכן יקירתי," ננערה מהזייתה, "סיימנו לעכשיו. למיס נל יש מידות מדויקות ובערב נבחן את דוגמאות הכובעים."

"עדיין לא נתנו דעתנו על הכפפות," אמרה אליזבת.

"כן, עדיין לא נתנו דעתנו על הכפפות. אותן תוכלי ללכת לבחור עם מיס ג'יין, אני סומכת על טעמה. אבקש את אדמונד שייתלוה אליכן מחר. אני מוזמנת עם מיסיס פלינט, מיסיס אשטון, ומיסיס סילברנוט לבית הקפה לשתות שוקולד."

בקי שמחה על החדשות הללו, שיותירו אותה בבית ללא כל ההמולה. כך תוכל להתמסר לציוריה, להתבוננות מנחמת בטבע ולקריאה, פעילות שלא הייתה מחליפה בשום בידור אחר.

"אם תעמדי כאן לפני, תהיה לך נקודת תצפית מצוינת," אמר סולסברי הצעיר לרבקה. הוא היה המלווה שלה בטיול המשעשע ליריד. ואכן מצא זווית מצוינת לראות את המתרחש בתוך במת העץ הקטנה, המכוסה באריג פסים אדום ולבן. כרכוב הבמה היה מגולף ומצובע בקישוטים רבים, ובראשם חד קרן ואריה בפרופיל גאה. לפני הבמה הקטנה עמד גבר והיכה בתופים ובכלי ההקשה שהיו תלויים על גופו. פודל ננסי לבן הידס על שתי רגליו כשהוא מתהפך באוויר ומזדקף מחדש לתשואות הקהל הנאסף.

"גברותי ואדוני," קרא המתופף שחבש כובע משעשע ומהווה על ראשו, "בואו, בואו וצפו בעצמכם בעלילותי החצופות של מיסטר פניץ, של אשתו ג'ודי, של הרופא, השוטר, קרואו הכוש, ג'וי הליצן, התנין ודמויות ססגוניות ומושכות לב אחרות. בואו לראות כיצד מיסטר פניץ מתגבר על כולם בחבטות אדירות, כפי שמגיע להם, בניצוחו של פרופסור פפליני, דור רביעי לפפלינים הידועים. וזכרו דבר אחד או שניים," התרה בקהל שהתכנס סביבו בציפיה, "ששחקנים של עץ תראו על הבמה, והבובות, לעומת האדונים והגברות המעודנים, משתמשות במקל במקום במילים." אנשים רבים התגודדו מסביב למתקן. ילדים בגילאים שונים נדחקו בין הרגליים, מנסים לעמוד על קצות אצבעותיהם היחפות. מיס ג'יין אשטון שהייתה מלווה בידי אדמונד, הגיעה עם אליזבת ומר סילברנוט המצוין. ג'יין ניסתה להגן על עצמה ועל שמשייתה מפני הפרחחים הקטנים הנדחקים בין רגליה ונוגעים

בידיהם המלוכלכות בשמלתה החדשה המפוספסת בצבעי הוורוד והאדום.

הקהל נרגע רק כשמע את קולו הצפצפני של מיסטר פנץ', וכבר הופיעה גם הבובה עצמה, השליכה את רגליה מעל אדן החלון הקטן של הבמה ופרצה בצחוק פרוע. הייתה זו בובה גרוטסקית להדהים. אפה המעוקל אדום ובולט, לראשה מצנפת אדומה, לגבה חטוטרות, וחיוך זדוני משוך על פניה. עינו האחת של פנץ' נצצה בזדוניות מגוחכת והאחרת בילדותיות ערמומית. הוא התרברב בפני הצופים במשפחתו הנהדרת שתוצג עוד מעט קט, מבלי להסתיר את העובדה שהוא "אוהב עד בלי די לנשק בחורות ולהפליא במכות." מאחר שהיה קשה מאד להבין את קולו המאנפף-מצפצף, שימש המתופף גם כמעין מתרגם. שתי דקות אחר כך הופיעה ג'ודי, אשתו של פנץ', שדמתה לו עד מאד, למעט החטוטרות ולמעט כיפת עקרת הבית שחבשה לראשה. מיד אחז בה פנץ' וניסה לנשקה. הם רקדו במרץ לקול התוף ומחיאאות הכפיים והכריזו שמשאת נפשם ליהנות, ליהנות ולעשות חיים. בכל פעם שפנץ' ניסה לנשקה התנגשו חוטמיהם הענקיים זה בזה. בכל פעם שראשי העץ שלהם התנגשו בבמה או זה בזה, נשמעה חבטה שצלילה התעצם על ידי המצלתיים של המתופף. ג'ודי, האם המאושרת, הביאה את התינוק לפנץ' על מנת שישמור עליו. התינוק היה גרסה קטנה של ההורים, תינוק מבוגר כמו באותם ציורים של ישו התינוק, שבהם הוא נראה חכם ובוגר בהרבה מגילו. פנץ' שיחק עם העולל בשמחה עד שהלה החל לבכות ושום

דבר לא הרגיעו. בחמת זעמו תפס פנץ את התינוק, הטיח את ראשו בבמה והשליכו מן המתקן כשהוא מבקש מהקהל לא לספר דבר לאשתו. כשג'ודי חוזרת היא שואלת על התינוק. פנץ מתחמק. היא פונה לקהל, האם פנץ זרק אותו גם הפעם? והקהל עונה במרץ, שאכן כן. ג'ודי חוזרת עם מוט ומתחילה להכות את פנץ וללמדו לקח. פנץ מתחמק, ולבסוף הוא תופס את המוט בעצמו, חובט בה למוות ומשליך אותה מהבמה. סוף-סוף הריהו משוחרר מחובותיו כאב וכבעל, ויכול לצאת לדרך.

העלילה המשיכה והתגלגלה כפי שהבטיח המתופף בתחילת ההצגה; פנץ אכן חבט וחיסל את רוב הבובות. היחיד שלא נפגע היה הלץ שהפריע לפנץ לספור את הבובות ששכבו מתות ובכללן הרופא והשוטר. הבובות המתות היו מוטלות על הבמה כשראשן שמוט כלפי הקהל והיו משכנעות מאד בחוסר חיותן. הייתה זו תמונה מצחיקה ביותר; פנץ סחב אותן על גבו בזו אחר זו והניחן על הבמה, וג'ודי הליצן היה מסדרן בצורה שונה בכל פעם שפנץ הלך להביא עוד גופה. הקהל היה מרותק. הילדים צחקו על הגיבור החזק המנוצח על ידי לץ תמים אבל חכם, והמבוגרים העריכו את עבודת אמן הבובות והמצאותיו. ככל שההצגה התקדמה השתלהב הקהל ונהיה נאמן יותר לדמות המרושעת והמגוחכת. כשפנץ הובא לפני השופט העטור בפאה לבנה, הזכיר פרצופו העצי הזחוח והבוטח של השופט לבקי את דודה, עד כדי כך שפרצה בצחוק משוחרר ובלתי נשלט. איש לא הבין מדוע דווקא השופט, שהיה הדמות הכי פחות משעשעת בהצגה, גרם לפרצי צחוק כאלו.

ובינתיים מובל פנץ' לכלא ומתבקש להשחיל את ראשו לחבל התלייה. גם אלו שהכירו את ההצגה, כלומר, רוב הצופים, עצרו לרגע את נשימתם. האומנם יצליח פנץ' לשוב ולהערים על התליין?

אל דאגה, גם הפעם נופל התליין בפח ונתלה במקום פנץ'. ואז מופיע השטן. הוא עומס את פנץ' על כתפו וסוחב אותו למטה לשאול. אולם לאחר זמן מה מחזיר אותו השטן למעלה כולו מתנשף, ואומר שכבר מזמן לא פגש יצור נבזי ועצלן שכזה, שאינו עוזר לו במילוי חובותיו, ואין הוא מוכן שיסתובב לו למטה ויפריע לו בעבודה.

פנץ' יושב לו מחייך על הבמה, רגליו שמוטות קדימה. כל המסע הזה לא לימד אותו שום לקח. הוא מתרומם ומתחיל שוב לרקוד ולשיר על מנעמי החיים ביחד עם אהובתו פולי. הם נעלמים מאחורי הקלעים ואז מופיע הפודל ובפיו שלט: "סוף".

הפרופסור יצא מן המתקן אוחז בפנץ' המולבש ככפפה על כף ידו. המתופף החל להסתובב עם כובעו על מנת לתפוס את המשתמטים מתשלום. אל השניים הצטרפה מרת פפליני, אשה חיוורת עם תינוק שמנמן וכלבלב קשור ברצועה. ילדים מכל המעמדות הקיפו אותה. אחרים ניסו לגעת בבובת פנץ' והתחננו שיגיד עוד משהו בקולו המיוחד. הגברים שבחבורה זרקו מטבעות של פני לכובעו של המתופף.

כשהסתיימה ההצגה פנה הקהל לשאר נפלאות היריד. הנה גמד אמיתי שזרועותיו חזקות והוא מרים משקולות, ובביתן ממול

יושבת מגדת העתידות הצוענייה שמגלה את עתידך בכף היד או בכדור הקריסטל, ואין היא טועה לעולם. דוב מאולף רוקד לצלילי אקורדיון, חבל קשור לצווארו ולועו העצום מהודק במקלעת עור. והנה ביתן של צלפים, אפשר לפגוע ולזכות בבלונים, ודוכן של בירה ונקניקיות, ואשה ענקית בעלת שפם שנחש קוברה שמן כרוך על מותנייה, וסוסי פוני לשמחת הגברות הצעירות והילדים. היריד היה המקום היחיד שבו התערבבו כל המעמדות. לביתנים נכנסו אמנם רק אלה שידם משגת, אבל המוסיקה והאווירה היו מלאי שמחה.

ג'יין אשטון הודיעה לחבורה שהיא צמאה עד מאד, החום והעמידה התישו אותה לחלוטין. גם אליזבת הצטרפה להודעה ושתיהן נופפו במניפותיהן במרץ. אדמונד וסילברנוט נשלחו לחפש מקום שבו יוכלו לשבת ולפוש ואולי לאכול גלידה, ועד מהרה הוכתרה המשימה בהצלחה. ג'יין ואליזבת התיישבו מול העוברים והשבים ומיד פתחו בשיחה ערנית על אי אלו ממכרותיהן שעברו וקדו בראשן. מדי פעם פנו לרבקה על מנת לא להיחשב חסרות נימוס ושאלו לדעתה על הלבוש של הגברות שעברו בסך. בקי, שלא רצתה להעליבן, השתדלה למצוא משהו יפה בצבע או בתפירה או בפאר השוליים של כל אחת.

כשהוגשה הגלידה, פנה אדמונד לחבורה ושאל לדעתם על ההצגה. ג'יין התבוננה בו כאילו התבלעה דעתו. בלי גינונים רבים החלה להרצות את השקפותיה: "הצגה איומה, הכול עשוי בטעם

רע ובוולגריות. בובות העץ הללו אין בהן עידון, הן נראות כמו קריקטורות מרושעות. הצריחות של מיסטר פנץ' החרישו לי את האוזניים." היא שמה את ידיה עטויות הכסיות על אוזניה דרך הדגמה.

מחוה זו שעשעה מאד את אליזבת שפרצה באחד מצחוקיה בעלי הטונים הגבוהים. "הן תודי, גיין יקירת, שקטעים מסוימים מצאו חן בעיניך. ראיתי בזווית העין, למשל, איך צחקת עד מאד כשהשטן הכול יכול החזיר את פנץ' מותש כולו, ואיך חייכת כשפנץ' תקע לתנין את המוט בפיו."

"זה הזכיר לי את כלבנו המנומר ויקליף המתרוצץ אחרי מקלות, לעתים גם הוא נתקע עם מוט אחד בפיו."
"החן של בובות הכפפה אמנם מזכיר את חנם של בעלי החיים הביתיים," הסכים אדמונד, "והן גם מגיבות כמותם, באותה מודעות בסיסית."

"העלמה גיין צודקת," התעורר מיסטר סילברנוט. "איני מבין מה מצחיק בזה שיצור מגוחך שכל מטרתו לצחוק ולנשק, חובט עד מוות בשליחי החוק ואינו בא על עונשו. זהו חינוך גרוע להמונים."

"ולמה צריך פרופסור פפליני, לחנך את ההמונים," אמר סולסברי, "במקום לפרנס את משפחתו במלאכה שבה הוא בקיא? הרי אם יחל בחינוך, כובעו יישאר ריק וקיבתו ריקה. ושמא זהו בדיוק התפריט שהצופה זקוק לו, הן גם אנחנו צפינו בהצגה בקורת רוח לא מעטה, הלא כן?"

"אני", אמרה אליזבת, "מעדיפה הצגות רומנטיות המביעות רגשות אמיתיים ונעלים. כמו ההצגה היפהפייה שראיתי על גורלם המר של צמד אוהבים. גן הפלאים של התפאורה היה אמיתי כל כך, והתלאות שעבר הזוג המסכן סחטו דמעות אמיתיות מעיני. לא יכולתי לגרוע את מבטי מהאומללים עד שלא הגיעו לחוף מבטחים ולא נפתרה תעלומת גורלם. גלי היס, נהם הרוחות, אני יכולה לראות את התמונה חיה מול עיני. והשירים ששרו כל הדרך..."

"מעניין מאד", אמר אדמונד. "האם לדעתכן הצגה יפהפייה זו, מלאת התשוקה החרישית והרומנטית, משקפת מציאות אמיתית ששווה את דמעותיה של אחותי האהובה? האם זוג הנמלט על נפשו באוניה המחשבת להתרסק, מוצא זמן לשיר שירים? הרי אילו קרה כדבר הזה באמת, הם היו פוצחים בזעקות שבר וכל מבוקשם היה רק להגיע לחוף מבטחים."

"הוי, אדמונד, אתה אינך מבין דבר בדקויות הנפש הנשית או בתיאטרון. השאר את הנושא לנו הנשים, הטובות ממך בהרבה", ענתה אליזבת.

"ומי כתב את המחזה?" שאל סולסברי.

"מחזאי צרפתי שעדיין אינו ידוע אך תהילה רבה נכונה לו",

ענתה אליזבת.

"אהה", כחכח סולסברי בגרונו ושלח את מבטו למרחב כבוחן את התשובה. "צרפתי... ובכן, הם ידועים בתיאטרון שלהם, אבל צרפתי שנמנה על המין הגברי?" שתי הנשים הנהנו. אדמונד הדליק

סיגריה והתמתח בהנאה. "אם הוא גבר, הרי אינו מבין בדקויות הנפש הנשית ואף לא ברזי התיאטרון, הבנתי נכון?" המשיך סולסברי בהרהוריו. הצעירות קפאו לרגע ואחר כך פרצו בצחוק. "אני שמח שאני משעשע שתי גברות לונדוניות ענוגות ויפות כאלו. אגב, נזכרתי שמחבר מחזות האהבה הגדולים ביותר היה דווקא גבר אנגלי בשם ויליאם שייקספיר. אבל מספיק להיום, חם מאד מאד ואני אזמין לכולנו לימונדה."

"עדיין איני מסכים", אמר סילברנוט, "שיציגו את שלטונות החוק בצורה מעוותת כזאת. ושדמות נלעגת תנצח את כולם. לפחות היה צריך לישב בכלא, הרי עונש מוות הגיע לו." "ומה דעתך את, מיס רבקה," שאל מר סולסברי את בת לווייתו.

"אני נהייתי מכל רגע," הודתה רבקה. "התבוננתי באנשים ובילדים מכל השכבות וראיתי את הסיפוק והשמחה הקורנים מפניהם. סוף-סוף מנצח משהו את כל נציגי החוק ואפילו את מלאך המוות. הרי כל הנציגים הללו מפחידים את האדם הפשוט עד בלי די. ואתם, ידידי היקרים, לא הייתם רוצים לנצח את המוות ולחיות לנצח בשמחה? 'פרופסור' מפליני הציג את הכול בצורה כל כך מצחיקה ומקצועית. זו לא הפעם הראשונה שאני רואה את המחזה. 'פרופסורים' רבים מגיעים להופיע בכפרים, ופעם התארח אחד מהם אצלנו בחצר והראה לנו את אחורי הקלעים. עם ילדיו ואשתו הוא נודד. אין להם שום בית קבוע. במעט הכסף שהוא אוסף הוא מטפל במשפחה וקונה צבעים, חתיכות עץ ושאריות

בדים."

שתי הצעירות חדלו מזמן להתעניין בסיפוריה של רבקה וחזרו להתבונן במטיילים. אדמונד וסולסברי ראו לפתע את ג'ורג' והאריס חבריהם מהמועדון מתקרבים. אדמונד סבר שכדאי מאד להזמין לחבורה את שני הצעירים האלה שאינם חוסכים מאיש את לשונם החדה. אך התיישבו השניים, אחרי טכס ההיכרות הרשמי והבעת ההתפעלות הרבה מהגברות הנאות המוסיפות חן ושמחה לכל שיחה, החלו לתאר את הלוליין הצעיר שהלך על חבל מתוח ללא רשת מגן. על אף הרתיעה והאימה, הם לא יכלו לעזוב את המקום לפני שהשלים את מסלולו. "זהו אירוע מקפיא דם," אמר ג'ורג', "מסוג הדברים שגורמים לי כאב ראש ובחילה. אין אני מבין את הקהל שנהנה מהאפשרויות הטרגיות האמיתיות. לאדם חלש לב כמוני מוטב לראות הצגת בובות טובה."

"אנחנו בדיוק משוחחים על הצגה כזאת, שראינו לפני שעה קלה. של פרופסור פפיליני," אמר אדמונד.

"אני מכיר אותו," אמר האריס. "הוא אכן ידוע מאד בתחומו. תמיד הערצתי את התעלולים שהוא עושה בשתי ידיו. נדמה לי שהוא אפילו טוב יותר מאביו. בהצגה האחרונה שראיתי, הגיע שוטר רכוב על סוס וציווה עליו להסתלק. לא שמעתי את הדין והדברים מאחר ועכוזו הענק של הסוס הפריע, אבל פרופסור פפיליני היה חייב להזדרז ולפרק את במתו על מנת שלא יהרסו לו את התיאטרון. תארו לכם שאפילו כסף לחכירת המקום לא היה לו."

החבורה סיימה את הגלידה ואת הלימודנה, וכולם היו בדעה שהיריד היה מהנה עד בלי די וכדאי שישובו הביתה. ג'ורג' והאריס אמרו שהם חייבים להזדרז כדי לארוז את מטענם. מחר הם יוצאים לשוט בתמזה כדי לשעשע את רוחם העכורה, ולפיכך ייעדרו מהמועדון בימים הקרובים. כולם איחלו לג'נטלמנים הצעירים נסיעה טובה ומזג אוויר נוח. בדרך לכרכרות דנו ביתרונות השיט ותרומתו למנוחת הנפש.

סולסברי ובקי צעדו אחרונים: "אני מודה לך על הציור היפהפה, הוא מזכיר לי את אחי תומס ומעודד את רוחי להאמין בשובו בשלום," אמרה בקי.

"שמעתי, עלמתי היקרה, שאת מציירת מהטבע בדיוק מופלא ושיש לך ידע גדול בבוטניקה," אמר הצייר. "דודנך אדמונד הביע בפני את הערצתו לכישוריך וטוב שכלך." בקי הסמיקה ומוללה את הממחטה בידיה. היא לא שיערה שמישהו שם לב אליה. "הוא גם אמר," המשיך סולסברי, "שלו היית גבר, היית יכולה להציג את עבודותיך ואף להתפרנס מהן, במקום לחפש משרה בבתי זרים." רבקה עצרה נשימתה. אלו היו ההרהורים שהרהרה בסתר חדרה, ואיש פרט לאחיה לא הכירם. "התסכימי, עלמתי, שאבקר אותך מחר לפני הצהריים כדי להביע את הערכתי ואת הערצתי?" שאל הצייר.

"ובתנאי שתהייה אובייקטיבית," אמרה רבקה. "הריני מבטיחך נאמנה. ואגב, ראיתי כיצד שרטטת על המפית את דמויות העוברים והשבים. ציוריך מושפעים כמדומה, ממדעי

החיים, הלא כן? הגברים נראים כחרגולים שחורים והנשים הזכירו לי את הסוס המיתולוגי, לרגע שכחתי את שמו.
"קנטאור", אמרה בקי.

"נכון, נכון, מה שאומר שעינך טובה לא רק להעתיק אלא גם למצוא את הייחוד בכל חפץ." הוא ליווה אותה לכרכה ברוב הדר, נשק לכף ידה ונופף לה לשלום.

בקי הזדרזה ועלתה לחדרה הקטן והצנוע עם הקירות המשופעים. חפציה האישיים המועטים היו מסודרים בארונות. על שולחן קטן עמד אגרטל זכוכית ובו כמה פרחי שדה. על הקירות נתלו תצלומי משפחה; בין שאר עיסוקיו, היה אביה גם צלם חובב, אשר נהנה הנאה רבה לצלם את בני משפחתו. הנה תומס ובקי הקטנים יושבים בתוך גלגל של ספינה במזח של עיר נופש, מביטים למצלמה בעיניים מלאות אמון, והנה מרת קלרה פירפילד, ידה העדינה אווזת בשמשייה ושמלתה הרחבה הפרחונית מתמזגת בפרחי השדה. ובתצלום שלישי – אביה של בקי, מלטף את צווארו של בלקי סוסו האהוב ואי שם ברקע פורח לו עץ המשמש. את הצילום הזה צילמה בקי עצמה תחת הנחייתו.
ומול המיטה המוצעת בצניעות, תלוי לו הדפסו של סולסברי עם התרנים הללו העומדים זקופים ונינוחים.

בקי החליפה את בגדיה ונעליה לשמלת בית פשוטה ונעליים

נוחות יותר וירדה למטבח, לעזור למיס אמה באפיית העוגיות והרקיקים.

מיס אמה הייתה כבר בעיצומה של לישת הבצק. זרועותיה החסונות הזדקרו מתוך שרווליה המקופלים. לראשה כובע כותנה נקי, והיא מקפידה ששום שיערה לא תתמרד ותציץ מתוכו. "הנה הגעת חביבתי," אמרה לבקי, "בדיוק בזמן. יש ללוש את הבצק על מנת שיהיה רך ונימוח באפייתו. הוסיפי עוד טיפת מים. אני חושבת שהקמח שמכרו לנו הפעם עולה בטיבו על הקודם, וביחד עם הצימוקים והאגוזים הכול יהיה מושלם," המשיכה בפטפוטה. בקי נטלה ידיה, נגבה אותן היטב וטבלה בקמח. אחר כך לקחה חתיכת בצק והמשיכה בלישה. "וכיצד בילית ביריד?" שאלה מיס אמה, מבלי להפסיק ולו לרגע, את הלישה, הרידוד והלישה מחדש. "הו, היה מעניין מאד," ענתה בקי. "ראינו הצגת בובות של פנץ' וג'ודי."

מיס אמה זקרה ראשה. "מה את שחה, יקירתי, אני זוכרת הצגות אלו מילדותי. הן התקיימו בחצרות הבתים ואנחנו הילדים לא נלאנו מלרוץ אחרי 'הפרופסור' מחצר לחצר ומלראות את ההצגה פעם אחר פעם. נחמד, אני חושבת שלשנו מספיק, את יכולה לרדד את הכיכרות הללו למשטחים. לפעמים היה 'הפרופסור' מגרשנו, הרי כסף לא היה לנו לשלם עבור ההופעה. לכולם שמות איטלקיים, הלא כן? כילדה, קינאתי בבתו של 'הפרופסור' המשחקת בבובות כל יום ורואה עולם. היא נראתה מאושרת בעיני, אבל היום אני יודעת שקשים היו חייה. להסתובב בקרון ממקום למקום, בלי בית

אמיתי. מעניין מה קרה להם אחר כך. אני חושבת שאת יכולה כבר לקחת את הסכין וליצור צורות שונות ולהטמין בכל עוגייה צימוק או אגוז, מה דעתך, 'יקירת?' סיימה את הנאום הארוך, בשואפה רוח על מנת להתחיל, תיכף ומיד, בנאום חדש.

רבקה החלה לחתוך את העוגיות בעזרת תבניות מתכת קטנות. את שאריות הבצק נהגה ללוש שוב ושוב, ואם לא נשאר די בצק לתבנית, הייתה מכינה צורה מקורית שהייתה משעשעת את אמילי הקטנה. גם הפעם אספה את שאריות הבצק, לשה אותן ויצרה עוגיות שמיס אמה הייתה קוראת להן חופשיות, או דמיוניות. משהסתיימה המלאכה הוכנסו כל העוגיות לתנור. השתיים ניקו את השולחן הגדול והניחו את הכלים בכיור, על מנת שרוז, עוזרת המטבח, תטפל בהם מאוחר יותר.

ארוחת הערב התארכה מהרגיל מאחר וגם מר סילברנוט והוריו סעדו עם המשפחה. הילדים כבר נשלחו מזמן לחדריהם בקומה העליונה. מר אכסלטון ומר סילברנוט פרשו לספרייה לדון בעניינים הכלכליים של הזוג הצעיר. אמא סופי ומרת קתרין סילברנוט ישבו ליד שולחן הקפה הקטן ולגמו קפה מספלי ווג'וד עדינים. לקראת חתונתה תזכה גם אליזבת במערכת ספלים דומה. הזוג הצעיר ישב על הספה, ראש אל ראש, שקועים עד מאד באיזה ירחון. אדמונד הסתובב בין כולם קצר רוח.

"שמא תשיר לנו אחד משירי השטות שלך שעליהם שמענו?"

אמרה רבקה.

לבקשה כזאת אדמונד לא יכול היה לסרב. הוא נעמד בתנוחה זחוחה, הביט לרגע בכובעה התכול של אליזבת שהיה מונח בצד, ופתח:

אשה עם כובע כחול
יצאה מביתה במחול.
הסתחררה סחור סחור
ונפלה על חמור.

“בראוו”, הריעו הצעירים, “עוד אחד.”

איש עם חוטם ארוך כסכין
ניסה למוחטו באופן עדין.
מאחר ולא הגיע לקצה עם מטפחת –
הוא החליף אותה בסדין.

ראשו השמן של אכסלטון האב הציץ מדלת הספרייה. “אני שומע שאתם משתעשעים כהלכה. שמא תמזגי לנו עוד קפה, רבקה, ותביאי עוד מהעוגיות החביבות שלך?” בקי קמה מיד וחזרה עם קנקן קפה וצלוחית עוגיות. היא הניחה את הצלוחית על השולחן ומזגה קפה למר סילברנוט שפאות לחייו הכסופות שיוו לו מראה הדור.

“רואה אני, רבקה, שיש פה כמה עוגיות מהסוג המעניין,”

הביע את דעתו השופט. "אני בטוח שהן שונות בצורה אך שוות בטעם." והוא הרים עוגייה אחת מהצלחת, התבונן בה ארוכות ואמר. "דבר כזה עדיין לא היה על צלחתנו. מה דעתך סילברנוט, מה היא מזכירה לך העוגייה?" מדלת הספרייה הפתוחה נכנסו גם הצעירים האחרים והביטו בעוגייה בסקרנות. השופט גלגל אותה על כף ידו. בכל תנוחה היא נראתה כמתבוננת בו במבט מתנצח ומלגלג.

"אלי הטוב," הצטחק אדמונד, "זוהי עוגיית מיסטר פנץ'. הנה, הביטו בעיניים המגוחכות, האף האנקולי והמצנפת. לו נצבע יכול היה מיד לשמש להצגה קטנה." הוא נטל את ראשו של פנץ' בידו וסובבו מצד לצד. "אני אקחהו להראותו לאמילי בבוקר, היא ודאי תשמח מאד. ואת, רבקה דודנית', לא ידעתי שכשרונך רב גם בתחום הפיסול." האורחים חזרו לעיסוקיהם ומיסטר פנץ' הקטן התבונן בהם ממרחק כשהבעתו משתנה עם תנודות אור העששית. לפעמים הוא נראה זדוני ולפעמים מסתורי כאומר, "תודה לך חביבתי, שהכנסת אותי לסלון מהודר שכזה, שבו איני רצוי על פי רוב. ואם לא הייתי פריך ושביר כל כך, הייתי אוחז באלתי ומראה את נחת זרועי. ולו הייתה זוגתי ג'ודי עמי, הרי היינו פוצחים בו במקום, בריקוד ושיר לחרוזי השטות של אדמונד שאין משמחים מהם." והוא קרץ בעינו לבקי, אשר חיוך של משובה חזר לפניה אחרי חודשים רבים.

להור
צרפתי

סיפור שתחילתו מחזה רועים עליז וסופו תפוחי אדמה

המרקיז פרנסואה דה שאיו הביט בבמה שעמדה בגן, בעין ביקורתית. היו מספר פרטים שלא הלמו עדיין את המראה המבוקש. פאווליון כפרי לבן מכוסה בענפים של ורדי בר ורודים, עמד בקו הזהב. מרחוק נמתח בד תכול שעליו צוירו ענני כבשה עדינים. נקודות זהב נצנצו במרחבי השמיים. בצד אחד נערכו ערמות של חציר זהוב, ובאחר קורות עץ שסִמְנו גדר כפרית. הבמה הוצבה מול השמש של אחר הצהריים, בין שיחים שעליהם הונחו פרחים רבים שזה עתה נקטפו.

המרקיז דה שאיו, גבר כבן חמישים, נמוך קומה אבל עדיין נאה ובמלוא אונו, היה בעל אספירציות אמנותיות. לא פעם התוודה בפני חבריו הקרובים, כי לולא היה בעל אחוזות ומחויבויות חברתיות רבות כל כך, היה נוסע לאיטליה ללמוד ציור.

בין מחוייבויותיו היו הצגות תיאטרון, נשפי מסיכות סביב נושא, קונצרטים וארוחות ערב חגיגיות, שהיה עורך מדי פעם. בכל הפעילויות הרבות הללו אמנם התיש את משרתיו, אבל סיפק עבודה רבה לנגרים, צִבָּעִים, מומחים שונים ומשונים ואמנים איטלקיים שעל טעמם האנין סמך, ואשר התארחו באחוזה חודשים רבים על מנת לתכנן ולהפיק את חזונו.

המרקיז דה שאיו עצמו חיבר את סיפור המסגרת של ההצגה ואף כתב את החרוזים. הפעם היה זה מעשה רומנטי בזוג רועים ובשודד יפה תואר ושרמנטי, אשר מנסה לקנות את לֶבָה של הרועה בתכשיטים ובאבנים טובות, אבל האהבה הטהורה מנצחת; אחרי דו קרב מותח נופלת הרועה היפה לזרועותיו של הרועה המנצח. את הרועה הצעיר שיחק בנו היחיד של המרקז, אמיל. לידתו של תינוק זה, שבא לעולם בצרחה רמה, עלתה לאמילי אמו בחייה. משהתבגר, היה עסוק בלבזוז את כספה. את השודד שיחק הוויקונט הצעיר ראבלה מן האחוזה השכנה, שהיה בן בית באחוזה שאיו.

בזמן שהמרקיז החליף כמה מילים עם האמן האיטלקי שלו, איגנציו אנטוניני, הופיעה בריצה שרלוט, המשרתת הצעירה והמסורה של מאדם דה שאיו, לשאול בשם גברתה האם שויפו קורות העץ של הגדר, והפעם כהלכה. רק ביום הקודם התלוננה המרקזיה על החספוס. הנגר ענה שהכול נעשה כרצונה. הוא העביר את ידו על הקורה והוסיף שהגדר חלקה כזכוכית.

המרקיזה אז'ני דה שאיו, שנקראה בפי בני משפחתה בונבון, על שום הבונבונים שהיו תמיד בהישג ידה ובהם ניסתה להאכיל את כלב המחמדים שלה, בולדוג צרפתי קטן בעל עיניים בולטות ומזג תוקפני – עמדה בבדואר שלה לבושה בחצאית אדומה צמודה למותניים ומקושטת ברקמת כסף וזהב. היא נשענה אל מסעד המיטה והניפה את ידה למעלה. צמידיה הרבים נצטלצלו בזמן ששרלוט פרפה בכל כוחה את המחוך העשוי עצמות. מותניה שהיו צרים באופן טבעי התהדקו יותר ויותר עד שקבלה צורת שעון חול. היא לבשה חולצה לבנה בעלת מחשוף נדיב, ששוליה עטורים בתחרה לבנה עדינה. לראשה חבשה פאה זהובת תלתלים שהוזמנה במיוחד לאירוע, והצטרפה לשמונה הפאות המהודרות שנחו זו לצד זו על השידה.

לאחר שתם גם טקס האיפור, והשומה האופנתית הודבקה במקומה הראוי מעל לשפה העליונה, התבוננה בונבון בעצמה בשביעות רצון; מהמראה נשקפה אליה רועה צעירה ויפה.

זה היה יום הולדתה השבעים של המרקיזה הזקנה, שהייתה ישובה בשורה הראשונה על כורסה ענקית מרופדת כרים, כשהמשרתת האישית שלה, ליליאן, משיבה את רוחה במניפת נוצות ענקית. הקהל, שהיה מורכב מבני משפחה וידידים מהאחוזות השכנות, עבר על פניה. הנשים חבשו כובעים כפריים מעשה קש, מעוטרים בפרחים, פירות מלאכותיים ונוצות. בזמן שהמוזמנים תפסו את מקומם, התרוצץ לו איגנציו אנטוניני מאחורי הקלעים לוודא

שהכול כשורה והשחקנים זוכרים את שורותיהם (לעת מצוקה הוא שימש גם לחשן) ואת מקום עמידתם. אנטוניני היה גם זה שיצר את הכוריאוגרפיה למחרוזת ריקודי העם של להקת הכפריות הצעירות בסיום המופע. השמיים המצוירים נצנצו ברוח הקלה. כמה חיות משק שעמדו על הבמה שימחו את לבם של הילדים שישבו בקהל, מחופשים לרועים ולרועות בזעיר אנפין. בצד הבמה ישבה לה התזמורת בפיקודו של המרקוז שלא ידע רגע מנוחה. חודש שלם של עבודה הגיע לשיאו.

סוף-סוף פצחה התזמורת בנגינה והשחקנים יצאו מאחורי הקלעים ונעמדו בתנוחות רועים אציליות בקדמת הבמה. אזיני דה שאיו אחזה חזרזיר קטן. זנבו המסולסל והוורוד רטט בין ידיה. אמיל החזיק טלה לבן והאחרים אחזו בכלי עבודה ובפירות העונה שעוצבו בריאליזם מושלם, תאוה לעיניים. השחקנים קפאו במקומם, בכל פעם בתנוחה אחרת עליזה ושובת לב, כאילו שאפו שהמראה הנלבב ייחרט בעיני הצופים. אחרי כמה וכמה תנוחות מרהיבות התפזרה הקבוצה והצגת הרועים החלה.

זוג הרועים התהלך לו בנחת על הבמה. הוא שר לה שירי אהבה. מדי פעם שלף את חלילו וכרע ברך לפניו. אזיני השתדלה לטייל כך שצדה השמאלי, הצד שאחד הציירים החמיא לו באומרו שמזווית זו היא דומה לוונס, ייראה כמה שיותר. היא נהנתה מן הנגינה ומן התשורות הקטנות של הרועה, עד שהופיע השודד וניסה לקנות את לבו בתכשיטים יקרים. השודד הצעיר היה גבר

נאה בעלי תווי פנים בגון הזית ועיניים שחורות לזהטות. הוא לבש גלימה שחורה שהבליטה את עולם האופל ממנו בא, לעומת הפסטורליה הטהורה של הטבע, הצבועה בגוונים בהירים. שיאה של הצגת הרועים היה הדו קרב, אשר בו מתחו הסייפים את אבריהם והציגו לראווה את קיבורות שוקיהם השריריות, את חן תנועותיהם וקפיצותיהם הקלילות ואת ראשיהם המוטים באצילות הנאה לפסלים יווניים. הרועה הצעירה הייתה מתמוטטת בעילפון מסוגנן בכל פעם שידו של אחד מהם הייתה על התחתונה, ומושיטה את ידיה הענוגות בתפילה ובתחנונים לשמיים, אף שלא ברור היה עבור מי היא מתחננת.

איש מן הצופים לא התפלא מניין לו לרועה הצעיר, שאחז קודם לכן בטֶלָה או ניגן בחליל, כישורי סִיף נפלאים שכאלה. הקהל מחא כפיים ברגש ברגעים הדרמטיים. הנשים נאנחו עם אזני. מדי פעם הייתה אִמה של הרועה הצעירה יוצאת לבמה ומזהירה את בתה מפני הגברים בשירה מחורזת. רק דבר אחד יש להם בראשם, טענה האם, ועד שלא יגיע הכומר, אל לה לבת להעניק להם מחסדיה, פרט לנשיקה על לחי. הגברת הכבודה ששיחקה את האם הייתה אחותו של המרקז, המרקזיזה דה שרדונה, מטרוניתא בעלת פימה ופאה סגולה. אחרי כל משפט שאמרה, הייתה סופגת את זיעתה מצווארה ומהשקע בין שדיה, שהיו לחוצים כלפי מעלה כאילו עוד רגע יפרצו וייצאו סוף-סוף לחופשי.

הרועה הצעירה פונה לאם בשאלה: במי לבחור אמי הקירה?

עונה האם: רק במי שעָמַך יכרע
לפני הכומר, והאחר –
שלא יעז
את כל זמנך לבזבז.

ואז היא רוכנת ולוחשת לבתה: "לפחות עד החתונה..."
וקורצת לקהל המריע.

באמצע ההצגה הבחין הרועה שהשווד מגניב פתק לאז'ני, אשר
החביאה אותו במחשופה כמנהג בנות הכפר. רועות אינן אמורות
לדעת קרוא-וכתוב, ולפיכך חשד אמיל שתחת עיניו נרקם לו
מעשה בגידה. המרקוז הצעיר וחמום המוח, שהיה מעט – אבל רק
מעט – מאוהב באמו החורגת הצעירה, שגילה מחצית מגילו של
אביו, שמר את הדבר בלבו.

בתום הדו קרב התקבצו כל בני המשפחה על הבמה; הכומר,
כולו הוד וחשיבות, מלמל דברים בלטינית. זוג היונים כרע באחו
שהיה למעשה שטיח רקום פרחים ועלים. מעל לראשי הרועים
צץ זוג מלאכונים מצוירים על גזרי עץ, שמנמני לחיים ובעלי כנפי
כסף וזהב.

אמיל לא יכול היה להסיר את מבטו ממחשופה של אז'ני שבו
נטמן הפתק. הוא לא התפתה לזוך המבט הכחול שתלתה הרועה
הצעירה בכומר. כשאחז בידה החמימה היה משוכנע שהיא בוערת
בתשוקה לאחר. הוא החזיק בידה זמן רב מהנדרש ונמנע מלהביט
בעיניה.

התזמורת חזרה לנגן. המשתתפים קדו קידות עמוקות אין ספור בפני הרוזנים, המרקזים והוויקונטים, שלא חדלו ללעוס עוגיות ושוקולדים וללגום לימונדה במשך כל ההצגה. המטעמים נערכו על טסי כסף קטנים שנשארו בידי משרתים עטויים בכפפות לבנות. לסיום עלו הכפריות הצעירות לבמה ופצחו בריקוד עליז, תחת פיקוחו של המאסטרו איגנציו אנטוניני, שעלה גם הוא בתורו, להודות למארחיו המוכשרים והנדיבים.

המרקיזה הייתה מרוגשת מן ההצגה ומכל האורחים שהצטופפו סביבה ובקושי השאירו לה אוויר לנשימה. הכול החמיאו לה על יופייה של הרועה הצעירה, על משחקה יוצא הדופן, הן פניה, תסרוקתה, גמישות תנועותיה, התעלפויותיה הנוגעות ללב ועוד ועוד. אזיני החזיקה את פיפון שישב בזמן ההצגה בזרועותיה של שרלוט. על כל מחמאה ענתה שגם פיפון נהנה מאד והייתה פונה אליו לחוות דעתו ומחלקת עמו עוד בונבון.

והנה ניגש גם המרקזי פרנסואה דה שאיו אל אשתו הצעירה; סמוק כעגבנייה מן החום וההתרוצצות, קד לה ונשק בלהט את ידה המטופחת. רועה יפה ממנה, כך אמר, לא ראה מעודו. המרקזיה קמה ממקומה והתנצלה שהיא ופיפון חייבים לעלות לחדר להחליף בגדים ולהתרענן לפני ארוחת הערב.

הילדים שהתרוצצו קודם לכן בין האורחים, הועלו לכרכרות ונשלחו הביתה מלווים במטפלות ובמחנכות. חיות המשק הוחזרו לכפר אחר כבוד. הכפריות התכבדו בלימונדה ובעוגיות וגם הן

הלכו לדרכן.

הערב ירד. נרות ופנסי נייר הודלקו ברחבי הגן. אורות הופיעו בחלונות. הבמה המוצפת באורו של ירח מאי נראתה רומנטית וקסומה. התפאורה עדיין עמדה במקומה, מזכרת מתוקה לקסם הכפרי.

האורחים התפזרו בגנים שנודעו ביופיים. הגנן האנגלי יצר פינות חמד מעוצבות: שיחים גזומים בצורות דמיוניות, וביניהם שתולים פסלי אבן של נימפות. מרחוק נצנץ האגם באור השמש השוקעת. שיחי הפרחים הצמיחו ניצנים. פרחים פראיים מרהיבים הפיצו ריחות אביב. תשוקות ויצרים נעו מתחת לחזות הפסטורלית וכאילו תבעו את מימושם המידי, לפני הקיץ הלוהט והסתיו המלנכולי שייגע אחריו.

איגנציו אנטוניני וחברו המשורר פאולו דל רוקה השתהו אף הם, מתענגים על רוח הערב הבשומה. פאולו, שהצטרף לחברו רק בשבוע האחרון, נתפרסם בכל איטליה בזכות סונטות האהבה שלו. מחד גיסא שקפו שיריו רגשות עמוקים ואידיאליים, ומאידך גיסא קוננו על דלות האדם שאינו מסוגל להכילם ולהביעם בצורה טהורה, וכל ניסיון לממשם מועד מראש לכישלון.

לפאולו היו עין בוחנת ולב רגיש למצב הקיומי האנושי. בחברה לא דיבר אלא אם נשאל, וגם אז היה קולו חרישי ורגוע ולא נטול הומור. נדמה היה שהוא מתבונן בכלום מהצד, בוחן את פניהם, השתקפות יצריהם, צופה בידיהם הנעות ובגופם כמו רופא המתבונן בחולה. איגנציו נהג לקנטר אותו ולומר שהוא עדין

מדי לעולם המלא מחוות מלאכותיות, אינטרסים ותשוקות לא ממומשות, אשר הוא, איגנציו, מיטיב להכיר. "מישורים רבים של משחק יש לבני אדם," היה אומר, "אין סוף להצגות שהם עורכים. אני עוזר להם להעלות רק הצגה אחת מיני רבות בתוך חייהם המשעממים וחסרי המשמעות."

פאולו שאל את חברו, של מי היה הרעיון להכניס את החציר ואת חיות המשק. איגנציו צחק ואמר שהוא מקווה שרעו אינו חושב אותו לאידיוט חסר חוש פרופורציות. זה היה המרקז הנכבד שהתעקש על החציר והכבשים, כדי לשכנע את הקהל באמיתות חיי הכפר. את בעלי החיים הביאו ממש ברגע האחרון, מאחר והגברות התלוננו על הריח. לפני ההצגה רחצו אותם בסבונים ריחניים, הברישים כהלכה וקשרו אותם למוטות מאחור, שלא ירמסו את האחו הרקום. המרקזה רצתה בכלל לחבק את הבולדוג הצרפתי שממנו אינה נפרדת אף לרגע, ורק בשכנועים רבים מסרה אותו לשרלוט והניפה גור חזירים.

"אני לא הייתי מבדיל בין פיפון שלה לחזרזיר," ענה פאולו בצחוק. "ואגב, מעניין מה יקרה לאותו פתק שהגניב לה הוויקונט ראבלה בתפקיד השודד הנאה, איזו עלילה נאה הוא יתחיל." "בוא ניכנס לארוחת הערב ונראה הצגה נוספת, שאינה זקוקה לבמאי או לתפאורן," אמר איגנציו, והם נכנסו לאולם המואר.

בתום הארוחה ישבה מאמאן היקרה לשחק בקלפים. המרקזה השתרעה על ספת קטיפה מהודרת ועל ברכיה פיפון, ענוד בקולר

הרקום פנינים שקיבל ליום הולדתו השני. צעירים רבים התאספו סביבה והיא הייתה מספרת ומציגה מחדש כל מחווה ומחווה מההצגה וזוכה למחייאות כפיים ותשבחות. המרקוז היה רוכן אליה מדי פעם, שואל אם היא צריכה לדבר מה, או מלטף את פיפון, שהיה חושף שיניים קטנות וזוכה בנזיפה רכה. ופתאום הביט סביבו ושאל "היכן אמיל?" אבל איש לא ראהו מאז ארוחת הערב. מאמאן אמרה שהוא מסתובב מן הסתם עם אחת הצעירות שובות הלב לאור הירח.

שרלוט, שהתרוצצה מהבוקר בשליחויות שונות וטרחה על גיהוץ בגדי הרועה ועל הגשת מלחי הרחה לאזני המרוגשת ועל הנחת רטיות לחות על מצחה, שוחררה לבסוף ממשמרתה. המרקוזה אמרה שתקרא לה כשתפרוש לישון.

שרלוט ירדה למטבח הגדול, שם ישבו אנשים רבים שפניהם לא נראו בבירור. על הקירות נעו צללים. החלון היה פתוח וריחות היי"ש והזיעה התערבבו עם ריחות הוורדים והיערה שצמחו בגינה. החדר היה גדוש באנשי שירות, רכבים ומשרתים שחיכו לאדוניהם ובינתיים היטיבו את לבם בשאריות הארוחה המפוארת ובשיכר שהוגש לכבוד יום הולדתה של המרקוזה האם. תוך כדי כך שוחחו על מאורעות השבוע. פייר, רֶכָּבו של דה שרדונה, סיפר שהמרקוזה גירשה את קוזט וילדה הקטן בהתקף של קנאה, ועכשיו מסתובבת קוזט האומללה בדרכים. אחרים התלוננו על המסים שמכלים את הכנסות האיכרים או על מחיר הלחם העירוני שהתייקר לאין שיעור. מישהו סיפר על כומר אחד שהיה לוקח מן העניים כל מה

שיכול היה, כשהוא מבטיח להם ישועה בעולם הבא. "מה שצריך זו ישועה בעולם הזה," רטן ז'אק, הרֶכֶב של המרקוז דה שאיו. לאות ירדה על הנוכחים. שרלוט הניחה את ראשה על השולחן ומשם הביטה בז'אק הלבוש בחולצתו הלבנה ללא הזיג ומקטורן הרכבים, וידיו המחוספסות ומלאות ההבעה נחות על ברכיו. היא היתה מנומנמת כשהנוכחים החלו להפציר בו לספר את אחד מסיפוריו. וז'אק שהיה מעט בגילופין, נענה וקשר לראשו את הצעיף שקיבל משרלוט ליום הולדתו, כדי שישָׁה עליו את רוח הסיפור.

"הסיפור שלי מתרחש בפריז," פתח ז'אק, ומאותו הרגע התחיל לגלגל את העלילה, שעסקה באב זקן וכילי אשר שמר את כל כספו בתיבה ולא הניח לאיש לקרב אליה, ובלילות היה עורך עליה את מיטתו.

על מנת להמחיש את סיפור המעשה, לקח ז'אק את אחת הקופסאות שבהן אוחסן הסכום והניח לפניו על השולחן. אחר כך משך אליו את סל הירקות, שלף ממנו תפוח אדמה ובמיומנות רבה נקב חור בצדו האחד, ועוד אחד במרכז התפוד, שבו תקע חתיכת גזר. מעל לגזר השקיע בכוח אגודלו שני גרגרי שעועית לבנה. הוא הכניס את אצבעו לחור התחתון וכולם פרצו בצחוק. "זהו הכילי הזקן," אמר. "ועכשיו הרשו לי רק ליצור את הדמויות האחרות, שלא תהיינה הפסקות מיותרות בסיפור." לאחר שסיים להכין את הראשים הנותרים, פנה לקהל, "ועתה, מי יושיט לי

מטפחת להליבש את האדון? הוא עטף את ידו במטפחת כשרק שתי אצבעותיו מבצבצות מהצדדים, ופתאום נוספו לו ליצור שהתהווה כאן ועכשיו, גם זוג ידיים. הכילי הזקן החל למשש את תיבת אוצרותיו, פתחה וסגרה כשהוא ממלמל לעצמו כל מיני מלמולים וחוזר ומונה את אוצרותיו. לבסוף נשכב לישון על התיבה, לאחר שסחב מגבת מטבח ששמשה לו כמצע.

פרצופו של הכילי נראה זומם ומלא תשוקה לאור הנר, שהאיר את עיניו הלבנות ואת אפו הכתום. תפוח האדמה היה בסל מספר ימים, והגבעולים הדקים שצימח מפחדתו נראו כשיער שסמר מרוב חרדה. הכילי לא שכב במנוחה אלא התגלגל על משכבו מצד לצד. בכל פעם שז'אק הקיש על השולחן בידו הפנויה, היה הכילי קופץ ממיטתו ומתרוצץ מסביב. לבסוף הזיז ז'אק את הנר והודיע שהבוקר עלה והנה מתרחשת ובאה גגישה בין האב לבין בתו הצעירה.

בתמונה השנייה החזיק ז'אק על יד אחת את דמות האב ועל האחרת את ז'יל בתו הנאוה, תפוד עגול וקטן יותר עם עיני שעועיית ואף מגרגר אפונה ירוקה. ז'יל היתה עטופה בצעיף בעל גדילים מצויצים שכיסה גם חלק מראשה, ונראתה צעירה, חמודה והגונה. כשהטתה את ראשה מצד לצד, נדמה היה שמחשבות עמוקות חולפות במוחה.

האב מודיע לבתו שהנה מצא לה שידוך הגון שישמח את לבה, מאחר וכל ילדה רוצה לשמח את לבו של ההורה שהשקיע במזונותיה, מלבושיה וחינוכה. החתן הוא שכנם המרקזי דה פוטון,

אלמן קשיש ובעל נכסים רבים. הבת ממאנת ומודיעה לו שטוב מותה מחייה, כי היא כבר בחרה לה חתן כלבבה. האב רותח, הבת בוכה. הוא קורא לה סוררת, מי שמע על בת שאינה שומעת בקול אביה?! "מי שמע על אב שרוצה לאמלל את בתו?" היא עונה. בתום הדו שיח הזה היא מרכינה את ראשה. הצער שבהרכנת הראש היה כל כך עמוק שלא היה צורך באף מילה נוספת. הקהל לא נשאר אדיש. הגברים פנו לכילי ובקשו שלא יתאכזר לבתו, אם הוא כל כך אוהב את המרקוז שיתחתן עמו בעצמו, והנשים פנו לצעירה בעצות שונות, כמו ללכת לכנסייה וליפול על ברכיה או לברוח עם בחיר לבה. משרתת צעירה נאנחה ואמרה שלו הייתה לה לזיל אם, היא הייתה עוזרת ליתומה המסכנה.

האמנים האיטלקים שהשתעממו בטרקלין, נכנסו עכשיו למטבח. הם נעמדו בפינה והתבוננו במתרחש בעניין רב.

אחרי התמונה הנוגעת ללב עד מאד, נפגשו הנאהבים. למחזר הצעיר ששמו היה ז'ים, הייתה גולגולת ארוכה במקצת, שעליה התנוסס ככובע, ספל ירקרק. לבו נשבר מבכייה של אהובתו. הוא מנסה לשובב את לבה בפרח, וכשהפרח מכזיב הוא מביא לה מטפחת לנגב את עיניה. הצעירה אוזרת עוז ומספרת לו על הצרה המאימת על שניהם. הצעיר מתרגש ומכריז שהוא זימין את דה פוטון לזו קרב, והצעירה מתייפחת עוד יותר ומתחננת שיפעל במוח ולא בכוח. היא מציעה לו לגנוב את תיבת האוצרות ולהשיבה רק כשהאב יתרצה לשידוך ביניהם. על מנת להרחיק את אביה מהתיבה היא תעמיד פנים שאינה רוצה לצערו, ותזמינו

לשיחה על סידורי החתונה עם המרקזי דה פוטון. מישהו בקהל מחא כפיים בהתלהבות וקרא שערמומית היא הקטנה. זוג היונים יושב בינתיים יחד, ראש אל ראש ומתלטף בעדינות אין קץ. ההמשך מתנהל כצפוי, כשהקהל המרותק תורם מעצותיו. זים אכן גונב את התיבה ומחזירה לכלי רק תמורת ידה של בתו. אלא שהצעיר אינו בטוח כנראה בנצחוננו, או שז'אק רצה להוסיף עוד מעמד קומי, וכך או אחרת, הנועז עם הכובע הירקרק קורא את המרקזי לדו קרב. דה פוטון מופיע, ראשו עגבנייה ובידו הוא אוחז כף להגנה. זים אוחז במזלג ומתחיל לשאת נאום על אי הצדק שבחיים, עד שמישהו צועק לו, "אם אתה צריך לדקור אז דקור, אל תדבר כל כך הרבה!" והוא אכן מקבל את העצה ומתנפל על המרקזי. הסיף נערך לפי כל הכללים של בובות שראשן ירק וידיהן קצרות מראשן, כשהן נעות ברוב חן ומרץ. לפתע דקר זים את המרקזי במזלג, והלה החל "לדמם" ונמלט כל עוד רוחו בו, לצהלת הנוכחים.

"וכך הסתיים הסיפור בטוב", הוסיף ז'אק וקרץ לשרלוט, תוך שהוא מחזיר את תפוחי האדמה המנוקבים לסל, ובעגבנייה תקע את שיניו ואכלה בתיאבון.

ציוצי ציפורים נשמעו לפני שהחל השחר לעלות. צפרירי הבוקר ערסלו את הענפים ברכות. הרכבים והמשרתים נקראו להחזיר את אדוניהם לביתם. אחרי האכילה הרבה, השתייה, הריקודים ומשחקי החברה, נראו הגברות והאדונים מעוכים קמעא. הפאות

זעו על הראשים, האיפור הכבד נמרח ונקודות החן של הגברות זזו ממקומן. כובעים כפריים התגלגלו בכל מקום. לאט לאט השתרר שקט. זוג הרעים יצא לשאוף אוויר לפני שיעלו על יצועם. "מעולם לא ראיתי ירק מלא פיוט שכזה," אמר פאולו. "כמה מהנשים מחו דמעה."

"אילו השתמש בבצל במקום בתפוד, היינו כולנו מזילים דמעות," העיר איגנציו.

"מעולם לא ראיתי משחק יפה כל כך של הרפגון," המשיך פאולו, "שלא לדבר על צמד האוהבים. כמה חן ורגש יש בתנועותיהם ובתנוחות ראשיהם המגוחכים. אתה שוכח שלפניך ירק המיועד לסיר ולא למיטת כלולות. אתה חווה את כאבה של הצעירה ואת אכזריותו של האב, ומבין שלא רק פרודיה לפנינו. בהצגת המטבח הקטנה הזו יש יותר מקורטוב של חיים."

"ומכת המזלג אינה מכאיבה ויוצרת תוצאה נוזלית נפלאה," הוסיף איגנציו. "אכן מוכשר הבחור וגם יודע שקהל אוהב סוף טוב."

"האם שמת לב לסופו של המחזה?" שאל פאולו. "בקומדי פרנסז לא הייתה מתאפשרת חתונה שכזו, בין תפוד אריסטוקרטי וטיפוס חסר תואר וממון. היה מתברר מן הסתם, שזים הוא בנו האבוד של המרקיז דה פוטון והכול היה בא על מקומו בשלום." "האומנם עדים אנחנו לשינויים חברתיים?" תהה איגנציו. "להצגות המטבח הקטנות האלו, ראוי אולי להתייחס בכובד ראש. כמו שעשה אותו קיסר סיני שציווה על אמני הבובות העממיים

להופיע מול ארמונו, על מנת שיוכל לעמוד על התנודות ברוח עמו.

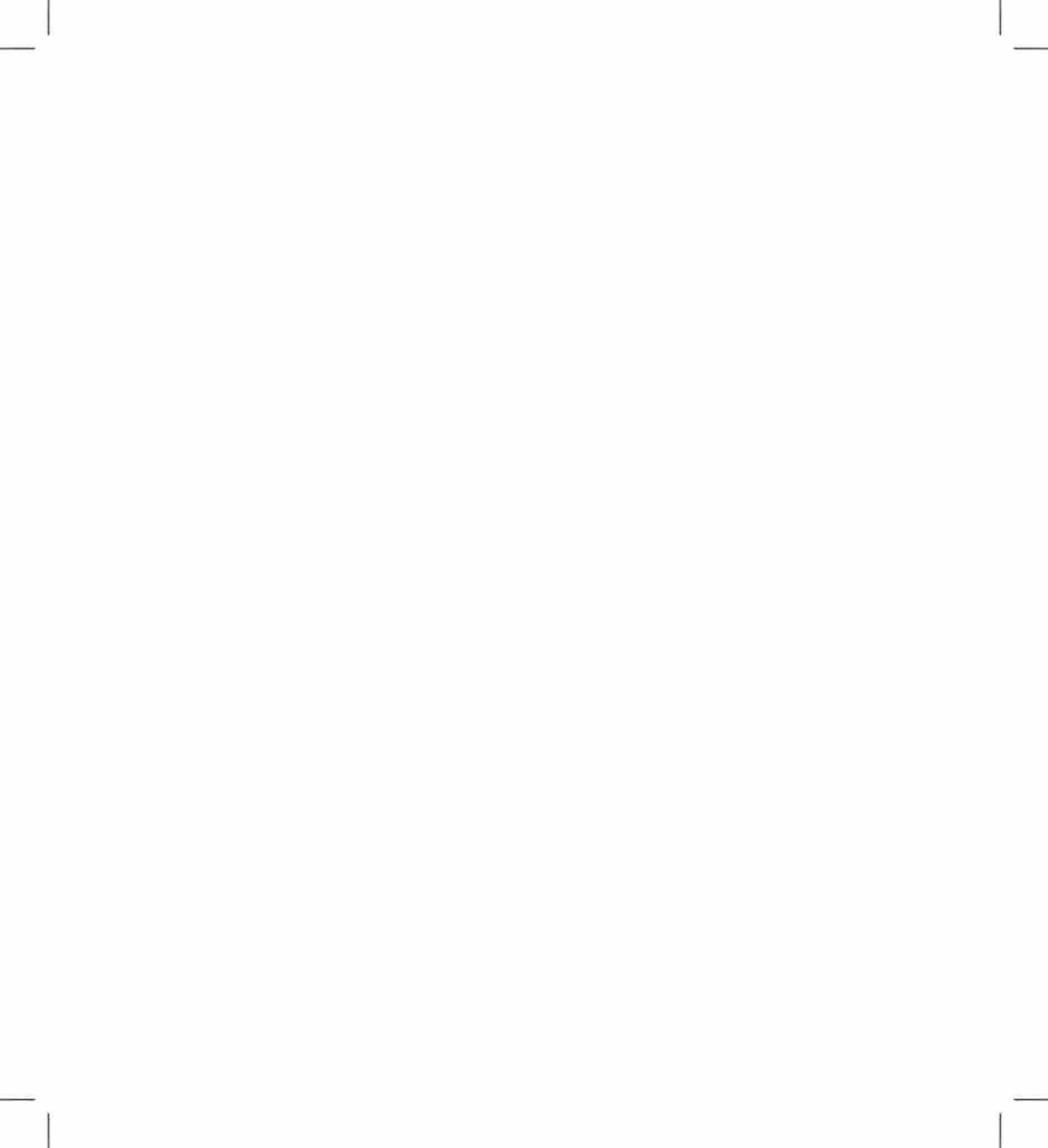
”אכן ראוי, ענה רעו, והם פנו לעבר הבית.

לפתע התגלגלה כרכרה כשהרכב מצלצל בפעמוניה צלצול של אימה, ונעצרה בפתח הבית. המרקוז אמיל הצעיר הורד ממנה כולו שותת דם. המשרתים אצו לעזור לשאתו ולהניחו על הספה בטרקלין. בני המשפחה התקהלו בבגדי השינה שלהם. ז'אק נשלח להזעיק רופא. עיניו של אמיל היו עצומות וכותונתו אדומה. קילוח של דם זחל מזווית פיו.

”אמיל!” זעק המרקוז, ”אמיל!”

אזני עמדה קפואה. פיפון המרוגש ניער את מצנפת הלילה מראשו.

”דו קרב, אמרו שני הסקונדנטים, ”דו קרב, וראבלה ברח לפריז.”

באכסניה

משנדחק לקיטון ונסגרה עליו הדלת, הציץ באספקלריה הסדוקה שעמדה מולו נשענת אל הקיר. חבטת התרווד שחבטה בו זוגתו גדלה על מצחו חבורה בגודל של בולבוס קטן. עין פוזלת אחת זקף בבולבוס ונזכר שעדיין לא טעם אף קורטוב מהבולבוסין המרחשים במחבת.

"אי לך," אמרה לו זוגתו וזרקה בו מבט כועס מבעד לאשנב, "מַצָּאת החמה אתה מסתובב ואינך מניחני בשקט," והיא נופפה בתרווד מול חוטמו הארגמני.

עליכם להבין, קוראים יקרים, שלא תמיד היו היחסים בין האיש לזוגתו מלאי להט שכזה. בנעוריהם, לפני שקבלו את האכסניה, ידעו גם ימים של ישיבה בצוותא בנחת. קטרינה איבנובה הייתה

ברייה טובת לב, אלא שטרדות הבית, גידול הזאטוטים והקשיים בניהול האכסניה הקשיחו לא רק את כפות ידיה אלא גם את אופייה.

הזקנה ששכבה בפינת המטבח במין מיטה הבנויה מגזרי עץ ישנים ועליה מונח המזרן, הרימה ראשה וידיה הגרומות מוללו את השמיכה המרופטת. גיחוך חסר שיניים נתלה בפניה כמו מחציתו של פלח עגבנייה, ובדברה הייתה יורקת וזרעי העגבנייה היו מותזים למרחקים.

"וגם בזקנתך צריכה אני לטפל, נטפלה אלינו ואינה מרפה, רק מגחכת כל היום, טפו, ייקחוח השדים, יזוס מריה," סיימה קטרינה איבנובה והצטלבה כשהתרווד עדיין בידה. רק בסוף נאומה הואילה להניחו על השולחן, שהיה מלוכלך ומלא שאריות מזון, ספלים סדוקים וכלים שנדבקו זה אל זה.

שני דרדקים מתוך שלושה שילדה קטרינה איבנובה לבעלה, היו עסוקים בבדיקת הקיר והרצפה שכוסו בפיח. הם היו מעבירים את אצבעותיהם על הפיח השחור ומשרטטים עיגולים על הקיר. מדי פעם מחטו את חוטמם בכף ידם השחורה עד שנראו כמו שני מנקי ארובות קטנים.

הפיח הוא הוא הסיבה לזעמה של קטרינה איבנובה על אלוף נעוריה היושב בקיטון ככלונס שבור. ימים רבים היא מבקשת ממנו שיבדוק מדוע סתומה הארובה, וכל העשן מחניק את המטבח במקום שיתפזר מעל הגג, ומגיע עד לטרקלין שבו מסובים האורחים המכובדים.

אנדריי זכרוב פופוב נשא את עיניו והביט אליה מבעד לאשנב במבט מתחנן.

אותו כלונס צהוב, אלוף נעוריה, לא היה טיפוס רע. הבריות קראו לו כלונס, גם על שום מקצועו – נגר – ועוד יותר על שום גופו הארוך ואבריו הארוכים. בעיקר ארוכות היו זוג רגליו, כך שתמיד הציצו חלקים מגולים משולי מכנסיו. ברייה רכה היה, שאינה עומדת בפני הפצרות לקוחותיה. אחרי שתיים שלוש כוסיות, כשחמימות נעימה התפשטה באבריהם, הם היו מזמינים את בעל הבית לטעימה קלה על חשבונם. ואנדריי זכרוב שמעולם, אבל מעולם, לא השיב ריקם בקשה של אף ברייה, התכבד בכוסית אחת ועוד אחת, כאילו על חשבון לקוחותיו המבוססים, והאדונים שתנו ובקשו שיזקוף את השתייה על חשבונם, הם ישלמו למחרת היום. אלא שכבר שבוע עבר והחשבון לא נפרע.

אנדריי זכרוב היה מבוסס אמש עד מאד. הבוקר, כשקטרינה איבנובה הזכירה לו שוב את הארובה, החליט לעשות מעשה. אלא שבמקום לעשות את העבודה כהלכה נתבלבלה דעתו מגערותיה, וגם השיכר לא התנדף ממוחו לחלוטין. אי לכך דחף לה לארובה מוט של מטאטא בצורה ברברית, וכל הפיח התפזר במטבח.

"כמה פעמים אני אומרת לך," אמרה קטרינה איבנובה בקול יגע, "שאסון תמיט עלינו. מי שמע על בעל אכסניה ששותה עם לקוחותיו ומשתכר. הלא הסברתי לך לפחות תריסר פעמים, שלאדונים מותר לשתות ואילו לך מותר רק להעמיד פנים, אתה צריך להישאר פיכח ולדאוג שישלמו על המשקה. ואתה מתחכם,

רך לבב שכמותך בצורת גבר, גם שתוי וגם כל כך הרבה שיכר בזבזת. הרי אם תתמיד במעלליך נלך כולנו לאבדון."

בבת אחת הסתובבה קטרינה איבנובה לאחור ותפסה את בנה הבכור, זאטוט חכלילי שמצנפתו שמוטה על פדחתו, כשהוא מנסה לנקות את ידיו על סינרה של מאשינקה הקטנה, והיא צורחת מרוב תענוג כאילו לא את בגדיה הוא מורח, אלא מדגדג ומצחקק עמה. זה עתה סיימו השניים להשחיר את ונקה הכלבלב, שישב כולו מלא חשיבות, שהנה השניים מטפלים בו בלבד. משלא יכלה עוד קטרינה איבנובה לשאת את המהומה, אחזה שוב בתרווד כמו בחרב הישועה והורידה אותו על ראשו של פטיה הבכור. התקיעה הזו קטעה את ההמולה לרגע קט, עד שפטיה חזר לעשתונותיו, התחמק מידה ונמלט יחד עם מאשינקה וונקה הנובת, שמזמן לא נקרה לו משחק כל כך מלהיב.

"קטרינה איבנובה," ביקש הכלונס, "קטיה שלי," ניסה להתחנף.

"מה קטיה אני לך עכשיו?" נצטעקה שוב, "תואיל בטובך לשבת ולא לעולל שום נזקים נוספים. מה כבר ביקשתי, את השמיים, את הכוכבים שתוריד לי? שתנקה את הארובה המעשנת, ביקשתי, ולא תתקע לה מלמטה כל מיני מוטות. יזוס מריה שישמור אותי אלוהים," הצטלבה וקראה, "שחור על ראשך, עוד מעט והיית מחניק את כולנו. הנה, את אמך הורתך כמעט והחנקת למוות. ראה מה השחירו המצעים הלבנים."

המצעים, לבנים כבר לא היו זמן רב. וקטרינה איבנובה שרגזה

על תוספת העבודה שטיפול עליה משום הפיח פנתה לזקנה, "נו, מרפה ניקוליאבה, ראית את בן טיפוחיך, אביר החלומות הלזה? ואת, מה את מתבטלת במיטה כל היום? צריך לסדר כאן הכול. פטיה," פנתה לילד שהציץ בינתיים פנימה, "כפר על מעשיך הרעים, קח את סבתא והושב אותה על הדרגש, שתבלה קצת בחוץ, תשאף אוויר צח," התרככה לפתע למראה הזקנה המנסה לירד מן המיטה. רגליה המעוקמות הציצו מהשמיכה כמו שני יצורים עצמאיים – לרגע התבלבלה קטרינה איבנובה ולא הייתה בטוחה היאך יתחברו שני אלו אל הזקנה – ופטיה, שכבר כמעט ונסלח לו, הזדרז ונכנס. "נו, בבושקה," אמר, כמדבר אל תינוקת, "הורידי רגל, בבושקה, ככה טוב, ועכשיו את השנייה..." בעניין רב התבונן באצבעות רגליה הדקות והמשחירות, משל היו חיות נבדלות, חמש תולעים המחוברות למשטח אחד ומנסות להשתחל לביתן.

קטרינה איבנובה הטילה מבטה על השולחן, הוציאה את ראשה מהדלת וצעקה, "לובה, היכן את, למה הכלים עדיין מטונפים מאמש? וכל האלפסים מלוכלכים, מה את מתמהמהת כאילו כל היום לפניך, חיים שלמים יש לך לנקות את המטבח? הזדרזי והביאי את הדלי עם המים. לא את זה, זה בשביל הנסורת, את השני, הכול אני צריכה לומר," התקוממה, "בעצמה לא יודעת כלום," נאנחה ושמה את ידה על עיניה, "עיניים אני צריכה בכל הכיוונים, אחרת שום דבר לא קורה כהלכה."

פטיה הוליך את מרפה ניקוליאבה, ספק דוחף ספק מושך. הזקנה דשדשה החוצה, לא לפני שהספיקה ליקח לה פלח תפוח

מהשולחן.

"למה לך התפוח?" געה פטיה בצחוק, "הלא אין לך אף שן ללעוס."

מרפה דחפה את נכדה במרפקה תוך שהתיישבה על הדרגש, ופטיה כרע לידה לראות כיצד תנגוס הזקנה. סבתא פתחה את פיה והכניסה את פלח התפוח בין חניכיה הערומים, והחלה לגרד אותו כמו תינוק שטרם צמחו שיניו והוא משפשף בחניכיו להשקיט את הגירוי של צמיחת השיניים. ארשת של הנאה נפרשה על פניה והיא הושיטה אותם אל שמש הבוקר הקיצי. בזהירות הוציאה את כפות רגליה, אותן תולעים ארוכות, והניחה על בד הלבד של האנפילאות. "פיוטר אנדרייב," אמרה לפטיה, "גם זקנה כמוני עדיין יכולה ליהנות מטעמו של תפוח ומזיווה של השמש."
כשמרפה הייתה קוראת לו פיוטר, ידע פטיה שמה שהיא עומדת לומר לו אינו עניין של מה בכך, והוא הניח את ידו על ברכה כאומר, "הבנתי בבושקה, מה שאמרת, אני כבר ילד גדול."

השעה הייתה עדיין שעת בוקר מוקדמת, ברם מאחר והקיץ משל בעולם, האירה השמש וחיממה את החצר משעות הבוקר המוקדמות. שתי תרנגולות חומות עברו מנקרות, וְנָקָה נבח במרחקים. ריבוע גדול של שמש האיר את שולחן האוכל. עוד מעט יירדו האורחים לפת של שחרית שנתעכבה מפאת אותו מקרה ביש של הארובה.

קטרינה איבנובה כבר ערכה את השולחן לשלושה סועדים,

ועכשיו בחנה את נקיון הכלים מול השמש. הכפית נראתה לה חשודה מעט, ואי לכך ירקה עליה ונגבה אותה בממחטה עד שהבהיקה, מלבד אותו כתם זעיר וסורר, שגם אותו הייתה ממרקת ללא ספק, לו השיגה ידה לרכוש את החומר הגרמני המיוחד בעיר המחוז.

לא תמיד חיו קטרינה איבנובה ואנדריי זכרוב הכלונס, במצוקה שכזו. בתחילה נראתה האכסניה כעסק טוב. קטיה הייתה ידועה בבישולים, במאפיה ובמעשי הכבישה המצוינים שלה, ואנדריי זכרוב היה בחור חרוץ וזריז כפיים. אלא שלימים נסתבר שאין האכסניה בדיוק, איך לומר זאת, לא ממש... כלומר, ליקויים רבים נמצאו בה. צירי החלונות היו חלודים והיה הכרח להחליפם, עובש נתגלה בחדרים, מסתמא שהגג דולף והיה צריך להחליף מחצית מהרעפים. מעקה המדרגות נשבר שוב ושוב והיה מסומר למקומו טלאי על טלאי. כל חסכוניותיהם נעלמו כלא היו. והחורף לפני שנה היה קשה במיוחד. אביו של אנדריי זכרוב מת מדלקת ריאות והשאיר את אשתו מרפה גלמודה וחסרת כל.

ואולם הגרועים ביותר, שאינם מרפים, היו הסוחרים המספקים את המליחים, הבשר, הירקות, השיכר, הקמח וכל מיני המאכלים, שאינם מוכנים לחכות אף יום לפרעון חובם, רוצים את כספם מיד ועומדים עליהם כמו תנים. והרי יש לבדוק את הסחורה היטב בעין בוחנת, שלא ירמו. שהקמח יהיה לבן כהלכה, שהמליחים בחבית יהיו צפופים דיים, שהחלבן יביא את החלב בזמן, שלא

יחמיץ. הטרדות האלו היו רבות כל כך, וקטרינה הייתה מתמרמרת רוב הזמן ורבה עם הסוחרים, עד שהחליט אנדריי זכרוב לעשות מעשה והפתיעה בפרה חביבה וצייתנית. אלא שבכל הנוגע למספר דליי החלב לא הייתה הפרה מציאה גדולה. פטיה היה יוצא עמה למרעה אבל כמה שלא התחננו לפניו, החלב היה במשורה.

וגרועים מן הסוחרים היו האורחים. הם היו מזמינים מיני מאכלות ומשקאות כיד המלך, זוקפים על החשבון, ופורעים אותו רק אחרי תחנונים רבים. ומה תעשה, לא תיתן בפעם הבאה? הן ייעלב האורח ולא ישוב, וההשקעה ירדה לטמיון. אי לכך יש להתאפק ולבקש את הכסף בעדינות. וגם זה נפל על כתפיה של קטרינה איבנובה. הכלונס שלה לא היה מסוגל לעמוד על דעתו כשהיה האורח אומר, "כלך לך, אנדריי זכרוב, הרי אתה יודע שאחזיר את כל חובי עד הרובל האחרון, מיד אחרי שאמכור את החציר, או את החזירים, או את הסוסים, והנה, לאות ידידות, שלא תחשוב שבלבי עליך, הריני עומד ומזמינך לכוסית. ועתה שתה, אנדריושה, כי חברים אחים אנחנו, למה תעמוד ככלונס? שתה, שלא אחשוב שכועס אתה, חלילה..." ובכל פעם מחדש נפל הכלונס בפח שטמנו לו: גם האמין וגם שתה.

ועל שום כל הדברים הללו יושב עכשיו אנדריי זכרוב בקיטון, מול האספקלריה הסדוקה שנדחפה לפה עד שתמצא את תיקונה או שתוצא מהבית, והיא מביטה בו כאומרת – נו, אנדריושה, הן ידעת ששבירת מראה מביאה מזל רע, ולמה היית חייב לשומטני מידך, קלה היא בעיניך נפילה כזו? מזלך שלא נתרסקתי לרסיסים

גמורים, גם עבודה רבה הייתה לכם וגם המזל היה אבוד. אבל מאחר שנסדקתי רק סדק בודד, אולי עוד לא נעלמה לה התקווה מחייך והם יתוקנו. במאמץ גדול, אבל יתוקנו.

אותו יום מיוחד היה בשבוע. מריה סרגייבה ובתה הגיעו ליקח את הכביסה לנהר. לכבוד יום טוב זה, צוותה קטרינה על הכלונס להוריד את הכותונת ולמוסרה לידיה. אחר כך הביטה במצעה של הזקנה, הרימה את השמיכה, ניערה את הפיח בחוץ וראתה שתוכל לתקן עד הכביסה הבאה. היא חבטה בכר בידיה מספר פעמים ופרשה את השמיכה הדהויה והמטולאת.

ובינתיים הודיעה לובה, היא לוביוב סמיונובה, הריבה החכלילית ומלאת החיים, שהאדונים סיימו לסעוד והם מבקשים תיכף ומיד צידה לדרך.

"תיפח רוחם, מלמלה קטרינה איבנובה, "הכל מיד ומיד, והילדים, עדיין לא בא שום דבר אל פיהם." ברוב עסק החלה לארוז את הצרור לדרך.

"וגם אפרסקים הם בקשו האדונים, המשיכה לובה, "מאד מצאו חן בעיניהם בארוחת הערב."

"מאשינקה, פנתה קטרינה לבתה, "לכי למזווה והוציאי את האפרסקים שקטפנו אתמול, שלושה יספיקו, ובחרי, חביבתי, את היפים ביותר. איני רוצה שיחשבו שאנחנו מאכילים אותם רקבובית."

מאשינקה שאהבה משימות כאלו, פתחה את המזווה ברוב

רעש והחלה לגלגל את האפרסקים בידיה הקטנות. אחרי שבחרה שלושה חייכניים כאלו וריחניים, מסרה אותם לאמה שהניחה את האפרסקים על המזונות וקשרה את החבילה.

אחר כך יצאה האם לברך את הנוסעים. "יזוס מריה," התנשפה, "הכל אני צריכה לעשות בעצמי. לבדי לשאת בנטל." אילו לא היה אנדריי זכרוב דחוק בקיטון, בודק את חוטמו ומראה לאספקלריה גם את פלג גופו הלבן העליון, היה הוא יוצא להיפרד מהאדונים, טופח לסוסים על עורפם מעשה מבין, ושואל את האדונים לאן אצה דרכם, שהם מזדרזים לעזוב אכסניה טובה כל כך. הוא היה מבטיח להם בהן צדק שאכסניה כזו לא ימצאו כל הדרך עד עיר הבירה המחוזית. אבל מאחר ועדיין היה מביט במראה, נשאר היכן שנשאר.

את צרור האוכל נשא פטיה והרגיש גיבור חיל שעושה עבודה של גדולים. לבסוף נבלעו האדונים בכרכרה והשאירו מאחוריהם ענן של אבק. קטרינה ולובה, כאילו נדברו ביניהן, הוציאו כל אחת ממחטה מכיס שמלתה ונגבו את פניהן.

שקט נשתרר פתאום. קטרינה הייתה רוצה להשתרע עכשיו בצל העצים ולנוח קמעא, אלא שזכרה היטב את חובותיה. לאחר שנגבה את פניו של פטיה באותה מטפחת תכולה, הסתובבה וחזרה אט-אט למטבח.

סוף-סוף החליטה שהנה אפשר לשחרר את הכלונס הזה, בעלה, שנזקים נוספים לא יעשה כעת, ואולי אם ישטוף את פניו וישתה ספל תה יחזור לעשתונותיו ויהיה בן אדם. טיפול מסור

כזה החזיר לאנדריי זכרוב את רוחו הטובה.

עד עתה הצגנו בפני הקורא רק שניים מילדי משפחת פופוב: פטיה הוא פיזטר, הבכור בן התשע, ומאשינקה היא מריה בת השש. למאשה יש אח תאום, איליה, הוא אליושה. כשהיה בן שלוש פגעה בו מחלה והוא נשאר משותק ברגליו. בדיוק כשהפך ל"בן אדם" כדברי אביו, והיה רץ עם מאשה בחצר ולא נח אף רגע, פגעה בו המחלה. וכמה נהנה הזאטוט ממשחקי הילדות. הוא היה אווז בדי אחותו ושניהם ככה, קליק קלק טופפו רגליהם בחצר, בין העצים, מסביב למלונה של ונקה, מסביב לקטרינה איבנובה, אחרי האפרוחים בחצר ללא מנוחה, תלתליו השחורים של אליושה מבהיקים בשמש, שערותיה של מאשינקה צהובות. תענוג היה אז להביט בשניהם, ראש אל ראש. בפרצופון של כל אחד מהם התנוסס אותו חוטם קטן וסולד, ואותו מבט זך ותמים הזדהר מעיניהם הבהירות.

מאשינקה רק ירדה ממיטתה וכבר הייתה מתרוצצת בכל מקום הלוך ושוב. אחרי כל מעשה שעשתה, או כל התרחשות מעניינת, הייתה רצה לספר לאליושקה, ומביאה לו פרח, ותפוח שיאכל בינתיים, עד שאמא תתפנה ותכין את ארוחת הבוקר.

כל בוקר היה אנדריי זכרוב מקים את הילד ממיטתו. איליה נעשה כבד יותר, אבל רגליו נשארו קלות ודקות. הבוקר נתאחר האב לבוא למיטת בנו בגלל אותו מהלך עניינים שתואר בהתחלה, אבל ברגע ששוחרר מהקיטון ועוד לפני ששתה את כוס התה,

נתייצב ליד מיטת הילד, לקחו בזרועותיו והושיבו בכסא הגלגלים שבנה לו במו ידיו. שכן, למרות שהכרנו את אנדריי זכרוב רק בחטאיו, היו לו גם כמה מעלות. הוא אהב לנגר כל מיני דברים בעץ וחיבב את המסור, המקצועה, נייר הלטש וריח הנסורת. לאליושקה בנה את הכסא והוסיף לו מין מדף מתקפל שיוכל להניח עליו את צלחתו. למעשה היה אנדריי נגר אומן, אלא שלא היה לו זמן להקדישו לעץ.

הילדים ישנו צפופים בחדר אחד, כשרק מחיצה מפרידה בינם לבין הוריהם. החדר לא היה מואר. על מנת שלא יהיה עגמומי כל כך, סיידוהו בלבן. מעל מיטת הילדים היה איקונין ובו מריה הקדושה מחזיקה את בנה הפעוט, שפניו מבוגרים ומבינים והוא כמו מביט ואומר, "אני אמנם רך בשנים, אך הרי יודע אני כמה טלטלות תטולטלו בדרכי החיים, רחימאים שלי." והאם הקדושה מביטה בתינוק, אוחזת בו כמה שהיא יכולה ונהנית מכל רגע שהוא יושב בחיקה.

מיטות הילדים הצמודות עמדו מול החלון. על הקיר הימני היה ריבוע של פרחים. היה זה טלאי של טפיטין שנשאר מנייר הקיר הישן. מאחר וחתיכה זו הייתה יפה וצבעונית הוחלט לצבוע מסביבה ואת הפרחים להשאיר. בימי מחלתו של אליושה, היו לו הפרחים הללו למקור של שמחה ועניין. בשעות הבוקר חדרה קרן שמש מהחלון והאירה את הפרחים, והוא, הקטן, ראה עצמו כאילו הוא בגן של ורדים. לפעמים התערבב צל של עלים אמיתיים עם פרחי הטפט, והעלים שנעו ברוח החיו את תמונת הקיר הדוממת

לרגע מתוק.

ליובוב פנתה את הכלים המלוכלכים במריצה, לרחצם בחצר, ואחר כך שטפה את הפיח מהרצפה. קטרינה איבנובה העבירה את המטלית מספר פעמים על שולחן האוכל. החלון והדלת נפתחו לרווחה וריח של קיץ התפזר בחלל. מרחה קטרינה פרוסות לחם בריבה, מזגה תה בספלים וכוס חלב לילדים, והושיבה את אליושקה לשולחן. פטיה ומאשינקה ישבו לידו ורגליהם היחפות מתנדנדות מתחת לשולחן. את מרפה הובילו לשולחן וקטרינה מזגה לה דייסה וכוס תה העמידה לידה.

"נו, אכלי אמא," אמרה קטרינה, "שלא תחלי לנו חס וחלילה, רק זה חסר לנו, יזוס מריה, וכי מניין ניקח כסף לרופאים? הכל הלך לטיפול באליושקה. הרופאים הללו רק כסף הם לוקחים, אבל לרפא, טפו! תיפח רוחם."

"והנה החלים אליושה," ניסה אנדריי להתערב.

"וכי בזכותם החלים?" נזדעקה אשתו, "יומם ולילה ישבתי לידו, מניחה רטיות על גופו הקודח ומתפללת על בְּרַפִּי, יומם ולילה על ברכי, כן. לולא ישבתי לידו, לולא הנרות שהדלקתי לכבוד כל הקדושים, הרי היה הולך מאיתנו לתמיד," אמרה, וגעתה בבכי מר.

"די, די," שידל אותה אנדריי, "וכי מה נעשה, הכל בידי האל. והנה הוא חי ונהנה ואוכל בתיאבון אליושקה שלנו, נכון?" אמר, וליטף את תלתליו השחורים.

בינתיים ישבה מרפה ואכלה את דייסתה, כף אחר כף בלעה ולקקה את הפנכה, מעבירה את אצבעותיה ומלקקת ותרה אחרי מפת השולחן לנקות בה את ידיה. "נו, מה את מחפשת אמא?" אמרה קטרינה, "המפה גם היא בכביסה. ובכלל, כדאי שתנגבי את אצבעותיך בממחטה שקבלת ולא תלכלכי את המפות," רגזה עליה פתאום. היא הוציאה מכיסה את הממחטה שלה, שקודם נגבה בה את פניה ופניו של פטיה, ומחטה את אצבעות הזקנה.

אליושה היה טובל את פרוסת הלחם בחלב, תוך שהוא משתדל לא לטפטף אף טיפה על סינרו, ואמנם נשאר נקי כמו בתחילת הארוחה, שלא כמו אחיו שסינרם הפך למפה גיאוגרפית של ממש.

"אליושה, רוצה אתה ביצה לארוחת צהריים?" הכניסה לובה את ראשה למטבח, "זו, החומה השמנה, הטילה ביצה." ולובה הניחה ביצה חמימה זהובה בכפות ידיו העדינות.

אליושה ליטף בזהירות את הביצה ואמר, "אם אוכל אותה, לא יבקע האפרוח, והחומה תהייה עצובה. מוטב שתחזירי אותה לתרנגולת לדגור עליה."

לובה הצטחקה, "כלום אינך מבין, הא? בשביל שיבקע אפרוח צריך גם תרנגול, והתרנגול שלנו פרח לפני שבוע, ועד שלא יחזור אין אפרוחים ואליושה יכול לאכול את הביצה." היא הביטה בו במבט של ניצחון מהול בחיבה.

אליושה לא הבין מדוע צריך תרנגול, אבל מאחר והתרנגול, אכן ברח, לא ראה טעם להמשיך בוויכוח. אליושה אהב אפרוחים,

את מגעם הרך האניצי. המוך הצהבהב היה כל כך חמים ונעים בכפות ידיו, והציוץ שלהם ועיניהם הזעירות כראשי סיכה, רגליהם המצחיקות והמקור הקטנטן. הם היו כל כך קטנים וחסרי אונים, וכאשר שחררם התרוצצו בחצר הלוך ושוב, מדדים במהירות על רגליהם הצהובות הדקיקות. הוא, אליושה, היה מלווה אותם בעיניו, והם, גאוותנים שכמותם, צייצו, "צוויץ צוויץ, הבט בנו כיצד אנחנו רצים מהר."

לפני שנים, עוד לפני שנולדו הילדים, שתלה קטרינה איבנובה גן ירק מאחורי הבית. אלא שמאז הולדת התאומים ומחלתו של אליושה, לא צמחו בו ירקות רבים. מאשינקה הייתה מביאה מדי פעם גזר או צנון, שנזרעו מעצמם והתגברו בדרך לא דרך על העשבים השוטים. כל יום היה אנדריי נשבע שהנה-הנה, מחר הוא ינעל את מגפיו וייקח את המעדר וסוף-סוף יתנפל על הגן ויעקור את העשבים הרעים. אלא שהכרזות לחוד ומציאות לחוד. עדיין לא סיים את עניין הארובה. שתחכה למחר, הרהר, אולי היא תפסיק לעשן מעצמה וכך תיפתר הבעיה והוא יתפנה לגינה. ובעודו מהרהר הרהורים חיוביים שכאלה, יצא מעשה בעל בית, אל האורווה, אל צמד הסוסים שהשאירו שני עוברי אורח לטיפולו. מאחר ושלמו לו ביד רחבה עבור שיבולת שועל, הוסיף עוד מנה לאבוס, טפח על עכוזיהם של הסוסים ואמר, "אדונים טובים לכם, רוב בריאות ונחת הם מרעיפים עליכם. שלא תביישו אותם בדרך. רוצו, רוצו מהר ואל תאבדו אף פרסה, כי נִפְחֵ אומן אין באף מקום

בסביבה, "הזהירם. עורם הערמוני רטט וזנבותיהם נזרקו ימינה ושמאלה.

רעש של מרכבה מתקרבת נשמע באוזניו, וכרכרה מכובדת רתומה לשני סוסים אפורים הגיחה משדרת הלְבָּנים. מקרוב אפשר היה לראות שאחד מהסוסים כתמיו לבנים ושל האחר שחורים, כמו השלימו במראם זה את זה.

אך נעצרה הכרכרה, וכבר הזדרז פטיה לפתוח את השער לאורחים. הזקנה שנעמדה בפתח, חסמה את דרכה של לובה.

"נו, סבתא, לכי לך, פני דרך, עומדת ומפריעה, אינך רואה? אורחים מגיעים, אולי תשבי ליד הקיר או במטבח?" נאמה לה לובה, תוך שהיא כבר קדה לפני האדונים הצעירים שהגיחו בצעד קליל. השניים היו לבושים בבגדי מסע יקרים, ומשירדו יישרו גבם וזקפו את ראשם כטווסים. אנדריי נזדרז ליגש ושם לב שאחד מהאדונים אינו משלנו, אלא נוכרי הוא, השניים דברו ביניהם גרמנית. מעילו של הזר היה תפור כהלכה, שתי שורות של כפתורי כסף נצצו בחמה. ידידות רבה שררה בין שני הצעירים. הם היו טופחים זה על גבו של זה ומתפרצים בצחוק.

יְנָקה רחרח את מגפיהם אבל הפעם לא חרץ את לשונו ולא נבח.

"רואה אני, ונקה," פנה פטיה לכלב, "שמוצאים חן בעיניך האורחים."

השניים, שלא נתנו דעתם למהומה המתחוללת סביבם, נכנסו בינתיים לאכסניה. פטיה, אנדריי והעגלון הכניסו את ארגזי המסע.

על אחת התיבות פיקח הגרמני בעצמו, שלא יטלטלוה יתר על המידה ויניחוה בזהירות רבה, במקום שהראה להם. רק הניחוה ומיד פתחה והציץ לתוכה, נוגע בעדינות בחפצים הארוזים בה. משווידא שהכול כשורה, סגרה בזהירות ונעל היטב במפתח.

אט-אט נתמלאה האכסניה באורחים. חלקם נעצרו רק על מנת לפוש ולשתות דבר מה, הלא גם הסוסים נזקקו למנוחה. ואחרים נשארו לארוחת הערב, לשיחה בטלה, לכוסית יי"ש או משרת דובדבנים.

"אה, נו," נשמע קולו של אדון גבוה ורזה, שזו לו מנת היי"ש הרביעית שרוקן ללועו, מבלי לגעת בתקרובת של לחם השיפון והמליחים, "מנה הנחתנו על הצרפתונים הללו. ככה, חשבו שכל כך קל לכבוש את אמא רוס? חורף הוריד אלוהים על ראשם," והוא געה בצחוק, פוער את פיו וחושף שתי שורות של שיני סוס העומדות קוממיות כחיילים. במיוחד בלטו אצלו הניבים שהיו ארוכים וחדים כחניתות. "חביבים שלי, בריות יפות שלי," פנה ליושבים, "מה סבורים אתם, קל הוא החורף הרוסי?" הוא מצמץ בעיניו כמחזק את דבריו.

החביבים, הבריות היפות, היו שרועים סביב השולחנות. מאחר שחם היה, רופפו את עניבותיהם ונתרווחו בכסאותיהם, שולחים את כרסם לעבר הדלת או החלון לתפוס קצת מן הרוח שנשבה דרכם.

באותה שעה שהו באכסניה שישה אורחים. אחד מהם היה

פוטפורי סמיונוב שנחר בקצה החדר, ראשו שמוט על כתפו ושום רעש לא יעירנו.

"נו, אנדריי זכרוב, עוד כוסית לזכר החורף הרוסי, הה?" נדנד האדון הקודם. "נו, שתה למען רוסיה שלנו, אמא רוסיה הקְנונה," התמוגג ושלח ידו קדימה, התווה מעגל כאילו זורה שלג סביבו – "הכל שלג, וקרח, וקוררר, אמא רחימאית, הרי אני הייתי שם וראיתי במו עיני, קודם גיבורים ואחר כך קפואים כמו גלידי קרח." ושוב געה בצחוק.

וסילי ולודוב, זה היה שמו של הלוחם הדגול. זה עשרים שנה הוא מספר אותו סיפור, ותמיד מסיים בנפנוף יד כזורה שלג ובמין צחוק לא נעים. אנדריי זכרוב נזכר בסצנה המבישה של הבוקר ונתחלחל מן ההזמנה לשתייה, אלא שלמזלו המשיך האורח לנפנף ולהוריד שלג וקרח על ראשי הצרפתונים שלו, עד ששכח את ההזמנה. מקצת מן השלג הקר נערם כנראה על ראשו של פוטפורי סמיונוב, שנתנער פתאום וגיחך, "מה שלג, היכן שלג על ראשך? אוגוסט עכשיו," וראשו נפל חזרה.

בקרן זווית ישבו שני אדונים אשר הגיעו לפני שעה קלה, והם סועדים את לבם בירך של חזיר ובתפוח אדמה מטוגן. השומן נטף על סנטרם והם נגבוהו במפית שנמתחה מתחת לצווארם. היו אלו שני פקידי המחוז שנסעו לעיר הגדולה למסור דו"חות על מצב המסים. מאד נחשבו בעיני עצמם וניסו לישב בצד בלי ליצור קשר עין עם איש מהאורחים, כאומרים – אנחנו פה כי אין לנו ברירה

אחרת, אבל בעצם מגיע לנו לשכון במלון מטרופול בעיבורה של העיר. הנה, גם את עניבותינו לא ריווחנו, רק אנו לבדנו, למרות החום.

ליובוב, שהתנהגות כזו עשתה עליה רושם גדול, לא משה מצדם, שמא יזדקקו האדונים למשהו נוסף. "אדוני היקרים", פנתה אל המדליה שהתנוצצה ברוב כבוד על חזהו של המבוגר מבין השניים, "רואה אני שהאדונים נהנים. שמא במשרת דובדבנים יחשקו לקינוח? מעשה ידי בעלת הבית היא. קטרינה איבנובה מגיעה לדרגת אמן בבישולה וגם הדובדבנים הם שופרא דשופרא." והיא רָפְזָה את מבטה במדליה כאילו חִפְתָה שזו תענה.

היועץ הקולגיאלי שפרצופו החולני התנוסס מעל למדליה, העביר את לשונו על שפתיו: "הבי ונראה, אין משבחים לפני שטועמים", דקלם פתגם שלא ברור מניין נלקח.

"אה, איוון איליץ", קפץ הצעיר, "אלו אמרות לכבודו, 'אין משבחים לפני שטועמים', והוא מצמץ בשפתיו בציפייה. "ואל תחסכי בדובדבנים, האיץ איוון איליץ בריבה, ושילח אותה לדרכה כשהוא אווז לפתע במותנו. "אם אהיה בעיר הבירה אתייעץ עם רופא מומחה, להזיק לא יזיק", הרהר בינו לבינו.

"תיפח רוחי אם טעמתי משהו מעולה מזה", שיבח איוון איליץ את המשרה. "אה, כמה טוב להיות בעליו של גן דובדבנים ואפרסקים. ואני, בבית דירות אני גר. אשת, אוויר הכפר אינו חביב עליה, היא זקוקה לרעש ולהמולה, משעמם לה," התחיל להתלונן כשהכאב לא עזבו, כאילו היא אשמה בכל הכאב הזה,

”איי... מריה פבלובה אשה טובה, אבל ה'לא' שלה החלטי הוא.”
ואיוון איליץ' ה'כה בשולחן להראות עד כמה מריה פבלובה הינה
אשה החלטית, שבדבריה יש להתחשב, ואולי אפילו להיזהר.
”ואתה, אנטון אנטונוב,” פנה לצעיר, ”לא תתביית? אין לך רצון
למריה פבלובה משלך, כזו שתדע בדיוק מה טוב בשבילך?”
אנטון אנטונוב התפתל בכסאו בלי לירד לסוף דעתו של
היועץ המכובד, האם התכוון באמת או שמא מלגלג הוא. ”אי
אפשר עדיין,” ליהג, ”עדיין לא נזדמנה, לא יצא,” ועוד כהנה וכהנה
תירוצים.

”אם תחכה למלכת אנגליה, תישאר גלמוד לנצח,” אמר איוון
איליץ' בעוגמה, והרגיש שאם הוא נשוי לאחת מריה פבלובה,
שיודעת מה טוב בשבילו, אין שום סיבה שבעולם שהפקידון
הצעיר לא ייתן צווארו בעולה של צעירה רעננה ונמרצת.

הערב ירד. הירח המלא הציץ מהחלון. הילדים הרגישו שדווקא
הערב אין חשק לילך לישון. המבוגרים היו עסוקים בשירות
האורחים. קטרינה איבנובה עלתה למעלה לחדרים ובדקה שהכול
מאורגן ללינה, שהעיט במקומו וקנקן המים לנטילת הידיים מונח
בתוך הקערה, שהמגבת מסודרת כך שהמקומות השחוקים אינם
נראים ממבט ראשון. אנדריי מתנהג כראוי, חשבה, עד כה לא
התפתה לאף לגימה. לובה מרשרשת בשמלותיה בין הלוקחות
ואולי יסתיים הערב ללא אסון מיוחד.

לפני שכל כך הרבה הוצאות רוששו את כיסם והשקיעו אותם בחובות, היה להם לקטרינה איבנובה ולאנדריי זכרוב, עוד חדר למשפחה. אבל מזה זמן רב ישנו איתם הילדים וחדר המשפחה נהפך לחדר נוסף לאורחים. את מרפה הזקנה שלקחו אליהם היו חייבים להלין במטבח. לובה ישנה בעליית הגג. עכשיו הסתובבה בין האורחים הנכבדים והאזינה לשיחותיהם המוכרות לה עד לזרא.

פוטפורי סמיונוב, הסרסור של התבואות, היה מסתובב בין הכפרים, קונה אותן במחיר הנמוך ביותר ומוכרן ב"מחיר טוב". הוא היה נוסע לבדו על מנת להקדים את הסרסורים האחרים ולעשוק את האיכרים כמה שרק יכול. "רחימאים שלי", היה אומר, "תבואה כזו, הרי מי יקנה, אין בה תוחלת, בזבוז של זמן, אני רק אפסיד, הנה מחר יירד גשם, ירטיב הכל, אם לא תזדרזו יירד הכל לטמיון," והיה יורק הצדה. והאיכרים: "פוטפורי סמיונוב, הרי זה גזל ממש, הנה אתמול היה כאן סרגיי פיוטרוב והציע יותר." והסרסור בשלו: "מה אתם יודעים עליו? חדש הוא. הבטיח, אז מה. ואני, כל שנה אני קונה את התבואה ומשלם." ומיד עשה עצמו נעלב. ואחרי שרכש את התבואה הריהו מתייצב בפני הקונים ואומר, "תבואה שכזאת, אדונים יקרים שלי, לא הייתה אצלי עשור שלם, מה עשור? שני עשורים, אפילו אבי, ינוח בשלום על משכבו, אינו זוכר תבואה יפהייה שכזאת. הביטו, זהב טהור."

פוטפורי סמיונוב היה עוצר בין עסקה לעסקה באכסניה ומבלה את השעות בשינה, ככה, על יד השולחן. אם הצליחה

העסקה מעבר למשוער היה יושב במרכז החדר, דורש בקבוק יין וגומע את כולו תוך שהוא מנסה דברים ללובה.

"נו, לובה שלי, טובת העין, שירי משהו, הרי קול זמיר אצלך." ככל שהתקדם בבקבוק היה הופך נועז יותר, מנסה לתפוס את הריבה הצחקנית ולהושיבה על ברכיו. "לובינקה, לובוב, אינך רוצה? הרי את אוצר אצלי, התחתני עמי לובה," היה מתלעלע. "ומה עם אשתך, עם נטליה פיודרובה, אה?" הייתה מתגרה

בו.

"ומה אתה?" נענה הסרסור, "ייקח אותה השד, אותה ואת כל משפחתה. איני יודע כיצד נתיישבו אצלי כולם. קודם היא, אחר כך אמה, אחיה ואחותה, רק לתת ולתת, את כולם אני צריך לפרנס. אם תרצי, לובה אהובתי..."

כל מי שהכיר את פוטפורי סמיונוב ושמע על צייקנותו הרבה וידע עד כמה הוא מקמץ את ידו בביתו, בזמן שהנשים מקיימות את נפשותיהן במעשי תפירה ואפייה, והאחות עובדת ככובענית על מנת לשלם את תשלומי הלימודים של ולודינקה הגימנזיסט – חיכה לו, לפרק הזה, בכליון עיניים. הסרסור היה נופל לפני רגליה של לובה, אוחז בשמלתה וצועק: "את כולם אגרש למענך, את כולם, מלכה תהיי אצלי." ואז היה מושיט ידו לכיסו ומוציא משם קופסא ובתוכה תליון של זהב ובקצהו צלב. "לובה, לוביוב, לוביצ'קה הנלבבת," התייפח, "ראי כמה אני נאמן לך, ענדי, ענדי, התכופפי ואענוד לך את העדי על צווארך היפה," ייבב וניסה להושיט ידו לצווארה הלבן.

לובה הייתה מתחמקת מידי לקול צהלת הקהל.
"תתבייש לך, פוטפורי סמיונוב. אדם מבוגר בעל משפחה,
משתטה כגימנזיסט," הייתה גוערת בו קטרינה איבנובה.
"וגם התכשיט אינו זהב טהור, קנית בשוק, הא? בשלוש
קופיקות, כילי שכמוך," נתייבה לפתע לובה ונבלעה במטבח.
אחרי סצנה מרגשת שכזו היו החיים חוזרים למסלולם. וסילי
ולדוב חזר לדון במלחמות הרוסים ובנצחונותיהם, וגם הפעם היה
מרוצה מהאקלים הרוסי; בין שיהוק לגיהוק היה מצעק, "שלג,
קרח!"

הילדים עמדו יחפים בכותנות הלילה שלהם בפתח החדר, ולידם
אליושה בכסא העץ שלו, ידיו הענוגות מונחות על ברכיו, וראשו
המתולתל נע מצד לצד כאילו שמע מנגינה נעלמה. עיניו היו
נעוצות בתיבתו של הגרמני. מאד השתוקק לדעת מה בתוכה. הוא
תיאר לעצמו שבפנים חושך מוחלט, אבל ברגע שיתרומם המכסה,
היא תתמלא נהרה וניתן יהיה לחזות בכל אוצרותיה.
"מה את חושבת, מאשינקה, יש בתיבה הזו?" לחש לתוך
אוזנה של אחותו. גם מאשה הייתה סקרנית מאד. רק פיוטר השים
עצמו גדול כאילו ידע כבר, ולא התערב בשיחתם. "אבא," התחנן
אליושה, "תשאל את האדונים מה יש בתיבה, בבקשה."
אנדריי זכרוב מעולם לא ביטל את בקשותיו של בנו. גם לבו
שלו נמשך אחרי הארגז אלא שלא העז להפריע את שיחתם של
האדונים. הגרמני הרצה כמדומה דבר מה באוזני הרוסי. הילדים

התקרבו יותר ויותר עד כדי אמה מן התיבה. פטיה דחף את כסאו של אליושה והלה נגע בעדינות וליטף את העור השחור המבהיק של המכסה. הגרמני הפנה את מבטו בתימהון. פטיה הרגיש שהוא חייב להתנצל עבור הזרדקים, ואף שגם ראשו שלו קדח מרוב סקרנות, אמר, "הם רק ילדים, אדונים נכבדים, לא בכל יום מגיעים אלינו אדונים זרים עם תיבה יפה כל כך." וכשראה שאיש אינו מכהה בו, לא התאפק. "ומה יש בתיבה?" שאל.

הגרמני נפנה לבן לווייתו שתרגם את דבריו של פיזטר. "באמת רוצים אתם לדעת מה יש בתיבה?" שאל הגרמני בבת צחוק קטנה, והרוסי תרגם. הילדים פערו עיניהם בחמדה – עיניו של כל אחד זהרו בצבע המיוחד לו – ונענעו בראשם. באותו הרגע ניגש אנדריי זכרוב, תפס בילדים והחל להתנצל לפני האדונים. הגרמני קם, הניח את ידו על כתפו של אנדריי להרגיעו, וביקש מידידו שיתרגם את דבריו. "רואה אני שיש פה שלושה ילדים סקרנים מאוד," אמר, "אשר מזכירים לי את אחי ואחיותי. בתיבה מונחות בובות של תיאטרון מרינוטות, אותן אני הולך להציג לפני הרוזן לייב אלכסייב שוסטקוביץ' ולפני יוהנה אשתו שהיא בת דודתי האהובה." אנדריי זכרוב נסוג צעד אחורנית כששמע את שם הרוזן. לכה כבוד הוא לא פילל.

"ומי בנה לך את הפסאון הזה?" שאל הזר את אליושה.

אליושה הצביע על אביו.

"אהה, אנדריי זכרוב," פנה אליו הרוסי, "אני רואה שגם אתה עצמך בעל מלאכה לא רע, גם צעצועי עץ יפים ראיתי בידי הילדים.

יואכים פון קלייסט מעריך מאד עבודת כפיים טובה, ואם תנוח עליו הרוח הטובה של ההשראה, אולי יוציא את אחת מבובותי המגולפות מעשה אמן להראותה. אלא שאין הוא מראה אותן כך סתם. זקוק הוא לאטמוספירה ראויה, נו, נרות לתאורה ומקום נקי."

אך שמע פטיה את הדברים הללו, ואץ רץ להביא נרות. אנדריי זכרוב, שההתרגשות של ילדיו פגעה גם בו, החל לסדר מקומות ישיבה מול התיבה. מאשה רצה לקרוא לנשים. ובינתיים הובאו מן המזווה שני נרות חלב גדולים ויואכים העמידם ככה שיאירו את התיבה. הנרות הטילו אורות וצללים ודמויות על הקירות, ואליושה נזכר בריבוע הפרחים בחדרו, כשהשמש מקרינה את העלים על הציור. אווירה מיוחדת וחגיגית השתררה בין הנאספים. עוד ועוד אנשים נדחקו ובאו. העגלונים והמשרתים של האדונים הצטופפו בחלונות.

יואכים פון קלייסט הפנה את גבו לקהל והרים את מכסה התיבה. נשימתם של הילדים נעתקה. משהו נח בידיו. הוא סגר את המכסה והלך אל מאחורי התיבה. בעדינות אין קץ, הושיט לפניו חפץ ארוך וצר עטוף בבד קטיפה לבן. החפץ דמם בין אצבעותיו הענוגות. הוא הסיר את הבד כקוסם, ורקדנית קטנה וענוגה, פחות מאמה אורכה, נגלתה לעיני הקהל. לכל מפרק בגופה של הרקדנית נקשר חוט, שהתחבר למין מתקן של מוטות עץ מצולבים. אך נגעו אצבעות רגליה העדינות והדקיקות הלבושות מנעלי סטון תכולים במרכז הבמה, והנה פרשה את זרועותיה וקדה קידה כמו

רקדנית בלט של ממש. ראשה זח מעט קדימה ואחר כך לצד. עיניה הכחולות הענקיות הביטו הרחק מעבר לקהל. שמלה של משי תכול כֶּסְתָה את גופה ומקלעת של צמות זהובות לפפה את עורפה. ידיה ואצבעותיה גולפו בשלמות כזו, שנדמה היה שדי בתנועה לא זהירה כדי לנפצן לרסיסים. יואכים משך במתקן ההפעלה, רגליה של הרקדנית התרוממו לאוויר בקפיצה. היא חזרה לקרקע בַּפְּלִיָה מושלם וידיה העדינות מושטות לפנים. נדמה היה שפִּיָה קֶטְנָה שאך זה יצאה ממחבואה מנתרת ומסתובבת, כאילו אין יואכים אדונה ואין היא נעה ומרחפת בזכות החוטים, אלא חיים משל עצמה לה, המתעלים על חוקי הכובד. דומה היה שהיא מפרפרת בעולם רחוק שבו קיימים רק אורות וצללים, וגם היא עצמה כבר הפכה לצללית ועוד רגע תפרח מהחלון. אלא שהרקדנית ירדה בינתיים אל הקרקע, בקצות אצבעותיה נגעה בבמה, פשטה רגל אחת כלפי מעלה והסתובבה סיבוב מלא על קצות רגלה הימנית. את ידה העדינה הושיטה לשפתיה ושלחה נשיקה מרחפת לעבר אליושה, הביטה למעלה לנקודה מסוימת, עפה אליה וחזרה לבמה בקלילות מדהימה, תוך שהיא מחליפה בכל פעם את רגל הניתור. את ידיה פרשה לצדדים בקסם ובחן רב כל כך, שלרגע, רק לרגע קט, הושיט אליושה את זרועו השקופה והדקה כאילו הוא מלווה אותה באוויר. כשראה הידיד הרוסי שנשימתם של האורחים נעתקה והם דוממים לחלוטין, הוציא כינור קטן והחל לנגן. הרקדנית עקבה אחרי הצלילים בכל אבריה ושרטטה בתנועותיה קורי אור צבעוניים. ואליושה מביט בכל נשמתו, וכף ידו של אביו

שעומד מאחוריו, לוחצת את כתפו.

אנדריי זכרוב ליווה את תנועות הבובה בהשתאות אדירה, ועוד יותר השתאה מתנועות ידיו של יואכים שעולות ויורדות כמו גלים בים, ללא מאמץ, רק בנענועים קלים ומדויקים, וכל הקווים המוסיקליים הנשפכים מהכינור שוברים את חוקי הפיזיקה וגורמים ללב לרטוט ולא להפסיק עוד זמן רב לאחר שהכינור דמם והרקדנית קדה בפעם האחרונה, מצלבת רגליה, מנופפת בידה הזעירה לכל עבר, שולחת עוד נשיקה לאליושה ונעלמת בתיבה. ואז השתררה דממה, מהסוג שנוצר לעיתים נדירות עד מאד, כשקבוצת בריות רואה משהו יוצא מגדר הרגיל ואינה יודעת כיצד להגיב. לבסוף התגברו האנשים על מבוכתם ומחאו כפיים. יואכים סגר את התיבה ותוך כדי כך נפנה לידידו ואמר, "עכשיו אתה מבין על מה אני מדבר. שום רקדנית ולו הטובה ביותר לא תרקוד כך, בצורה נעלה, רבת חן וקסם וחפה מכל פוזות, כשהיא נענית אך ורק לכוח הכובד של אבריה."

ואחר כך בקש מלובה עוד ספל קפה בחלב.

אליושה הקטן לא מחא כף אל כף, אלא החזיק את כפות ידיו קרובות זו לזו, כאילו אחז באוויר שביניהן משהו מיוחד מאותו אירוע, קסם קטן או ניצוץ חיים שעף מבובת הרקדנית ונתפס בידי הקטנות, שאם תיפתחנה יאבד לעד. הוא הביט סביבו ולא הבין הכיצד זה כל האחרים ידיהם פתוחות ופנויות, והם אוחזים בכוסות וחוזרים לכל שיחות החולין שאת רובן לא הבין אבל חש שיש בהן דבר מה מעליב, מרגיז וקטן. והן אצלו, בין כפות ידיו

הקטנות והשקופות, מצוי המשהו הזה, הקסם הלא ברור, הניצוץ שמעניק חיים.

"נו, אליושה," פנה אנדריי לבנו אחרי שתיקה ארוכה, "יודע אתה שאביך נגר, ואני אגלף לך בובה שרוקדת על חוטים, ואם תשמור על מה שאתה מחביא יפה כל כך בין ידיך עד שאסיימנה, תוכל גם להרקידה כאילו היו בה חיים."

הוצאת אהבה למירי

Handwritten text in a stylized, repetitive script, possibly a form of shorthand or a decorative pattern. The text is arranged in approximately 10 horizontal rows. The right side of the page features a dense, scribbled-out area, suggesting a correction or a heavily written section.